ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4096 18/30 ՕԳՈՍՏՈՍ 1899 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ՌԷՊԻՒ ԱԽԸՐ 1317 ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4096

درعلیه غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
» » »	վեցամսեայ.	70 »
» » »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրք
» » »	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ.

ԴԷՊԻ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ

Տխուր զուգադիպութեամբ մը, Մուշի առաջնորդական նորընտիր տեղապահին վիճակեցաւ հոգեհանգստեան առաջին աղօթքը կարդալ ու տան կարգը կատարել Մուշի նախկին առաջնորդին դեռ նոր սառած մարմնին վրայ, կիրակի օրը, մինչ պատրաստուած էր երթալ հրաժեշտի ողջոյնը տալ անոր։

Նոյն իրիկունը, երբ Ս. Խաչի Թաղ. Խորհրդարանին մէջ, Այէաթճեան Սրբազանի վերջին վայրկեաններուն ու մահուան պարագաներուն վրայ տեղեկութիւններ կը քաղէինք, հոն էր Բաբգէն վարդապետ՝ յայտնապէս յուզուած իրեն պատահած այս դառն անակնկալէն. բայց, իր տրտմութեանը մէջ, յարեց հաստատական շեշտով մը—«Շաբաթ օրը կը մեկնիմ»։

Երիտասարդ Արմաշականը հրաժարած է Այնթապ, իր ծնողաց այցելութեան երթալու գաղափարէն, և ուղղակի իր պաշտօնավայրը պիտի ուղեւորի։

Մուշեցիները, որոնք անձկագին կը սպասեն իրենց տեղապահին, ուրախութեամբ պիտի իմանան այս լուրը, վասն զի հեռուէն՝ արդէն իսկ համակրած են անոր։ Բաբգէն վարդապետին ընտրութենէն ի վեր, թերթերը մէկէ աւելի բաց նամակներ որոնք ամէնքն ալ գրեթէ նոյն բանը կ'ըսեն. մեր եկեղեցիներն ու դպրոցները հոգածութեան և խնամքի կարօտ են, մեր վանական գործերը իմաստուն մատակարարութեան մը պէտք ունին. Բաբգէն վարդապետէն վստահաբար կը սպասենք այս ամէնը։ Պատահական թղթակից մը կը գրէ իր վերջին նամակին մէջ.

Անշուշտ Հ. Բաբգէնը կը սիրէ գալ Մուշ և Ս. Կարապետ որուն վանահայրական աթոռը թափուր է վեց տարիէ ի վեր։ Մեր տեղապահը այս ընդարձակ թեմին մէջ պիտի չգտնէ կանոնաւոր վարժարաններ. իսկ քահանաներուն սակաւութիւնը և եկեղեցիներուն աղքատ վիճակը ակներեւ են։ Բարդ մը վանքերու մէջ պիտի չտեսնէ հիմնական կանոններ ոչ ալ վարդապետ (բացառութիւնները աննշան ըլլալով)։ Մխիթարական է միայն Ս. Կարապետի վարժարանը որ տակաւ առ տակաւ նիւթական և ուսումնական լաւ մակարդակ մը կը ստանայ։

Նպատակ չունինք վհատութիւն պատճառել Բաբգէն վարդապետին, այլ ի հեռուստ կ'ուզենք ուրուագծել այս թեմին պատկերը. լաւ կ'ըլլայ որ իր հետ բերէ վանքերու, և մանաւանդ Ս. Կարապետի մայրավանքին համար պատրաստուած ու վաւերացուած կանոնագիրը,—այն որ Օրմանեան Ս. Պատրիարքին հովուական քննութեան օրով խմբագրուած էր և անշուշտ պահուած կը մնայ Պատրիարքարանի դիւանատան մէջ։

Ու դեռ ակնկալութիւններու, առաջարկներու և փափագներու շարք մը որոնք եթէ վհատութիւն չպատճառեն Հ. Բաբգէնի գուցէ...ձանձրոյթ պատճառէին ընթերցողներուն։ Ո՛վ գիտէ, որքան ասանկ նամակներ ստացած է ինքը արդէն, իր փոխադրուելիք միջավայրը այստեղէն ուսումնասիրելու աստիճան։

Հովուական պաշտօնը որ կը յանձնուի վարդապետի մը որ դեռ հինգ տարի առաջ ուսանող էր Դպրեվանքին մէջ, ծանր է ու ընդարձակ. բայց այս հանգամանքները չեն խրտչեցներ զինքը,—ինչպէս չը խրտչեցուցին Մուշեղ վարդապետը և ուրիշ պաշտօնաւոր Արմաշականներ։ Ընդհակառակը, նոր կորով մը կուտան աշխատելու, օգտակար դառնալու։ Գաւառային պաշտօնի փորձառութիւնը միայն կը պակսէր իրեն և այն ալ ստացաւ Ճանիկի և Սամսոնի թեմին մէջ ուրկէ գնահատման արձագանգներ միայն հասան իր պաշտօնավարութեանը միջոցին և ցաւի արտայայտութիւններ՝ երբ հեռացաւ։

Մուշի տեղապահութեան հետ՝ Ս. Կարապետի փոխ-վանահայրութիւնն ալ ունի իր վրայ Բաբգէն վարդապետ. ինչ որ վարչականին ու հոգեւորականին կը միացնէ բանասիրականին կամ գրականին ալ հրապոյրը, վասն զի որչափ ալ պրպտուած, ուսումնասիրուած՝ այն վաղեմի մենաստանը միշտ հետաքրքրական նիւթեր կ'ընծայէ իր արձանագրութիւններով, իր խաչքարերով, մագաղաթեայ գրչագիրներով, իր յիշատակարաններով։ Ուսումնական վարդապետի մը համար հաճոյք մըն է, առօրեայ գործերու մէջէն՝ զբաղիլ անոնցմով ալ որոնք մտքի ու գրչի զբօսանք մըն են։ Դպրեվանքին կեանքը՝ վանական սովորութիւններու, կարգականոնի, մատակարարութեան, ու ճշգապահ աշխատութեան ոգին ներշնչած է իր սաներուն, որոնք ընտելացած են այդ կեանքին, փոյթ չէ թէ վանքը գտնուի Արմաշի բարձունքը կամ Մուշի սարահարթին վրայ։

Մուշի ազգայինները, քիչ ատենէն, ծանօթ ու ընտանի դէմքի մը պէս պիտի ողջունեն ուրեմն իրենց առաջն. տեղապահը ու փոխ-վանահայրը որ համակրական փոխադարձ զգացումներով ճամբայ կ'ելլէ։

Կարճատեւ շրջան մը ետքը կը յուսանք իմանալ թէ արդէն իսկ կը վայելուին այս բարի տրամադրութիւններուն պտուղները։

Տ. Ա.

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ
ԺԱՌԱՆԳԱՒՈՐԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Սոյն վարժարանը՝ օրինաւորապէս հաստատուած գրեթէ 35 տարիներէ ի վեր, նպատակ ունեցած է միշտ եկեղեցական պաշտօնեայ պատրաստել և ըստ այնմ ծրագրած է ուսմանց առարկաները՝ այն է Կրօնագիտութիւն՝ իր ամէն ճիւղերովը, հայերէն, թուրքերէն ու ֆրանսերէն լեզուները՝ լեզուագիտական ընդարձակ ու գրաւոր կրթութեամբ. Պատմութիւն. Մաթեմաթիքական գիտութիւն հանդերձ գրահաշուով, տոմարականութեամբ ու երկրաչափական գիտելեօք. աշխարհագրութիւն ու տիեզերագրութիւն. Տարբեր բնական պատմութեան ու գիտութեանց։ Ձայնագրութիւն և եկեղեցական երաժշտութիւն, գեղագրութիւն ու գծագրութիւն։ Այս ամէն ուսումներն ու գիտութիւնները ցայս վայր կ'աւանդուին հոն։

Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանը՝ իր երեսունըհինգամեայ երկար շրջանին մէջ հանած է բազմաթիւ աշակերտներ՝ եկեղեցական թէ աշխարհական։ Տ. Սահակ Խապայեան, Տ. Գէորգ Երէցեան Սրբազաններն ու ասոնց նման մէկ քանի եկեղեցականներ և ուրիշ աշխարհականներ այսօր իսկ գրական ասպարէզին վրայ, իրենց ուսումը կը պարտին Ժառանգաւորաց վարժարանին։ Տ. Ղեւոնդ վարդապետ Մաքսուտեան որ իր գիտական տաղանդովը, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօրմէն ետքը, ղեկն է Ս. Յակոբեանց դարաւոր հաստատութեան և իր հաշուագիտական, տնտեսագիտական, չափագիտական ու լեզուագիտական հմտութեամբը՝ իմաստօրէն կը տնօրինէ ընդարձակ հաստատութեան մը պէտքերը, աշակերտն է այս վարժարանին։

Ժառանգաւորաց Վարժարանին ներկայ բոլոր դասատուները՝ իր մէջէն ելած են, ի բաց առեալ Տ. Մամբրէ Սրբազանը՝ որ իր աշխարհական վիճակէն Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան մէջ ընդունուած, 33 տարիներէ ի վեր անխոնջ և անձանձիր կերպով կը դասախօսէ։ Տ. Սահակ Սրբազան, տասնըեօթը տարեկան հասակին մէջ բոլորովին անուս, Խարբերդէն ելած ու Ժառանգաւորաց վարժարանը ընդունուած է։ Իբրեւ նմոյշ Սրբազանին ա՛յն ատեն ունեցած ուսումնական կարողութեանը, կը ներկայացնենք հետեւեալը՝ զոր իր ձեռքով գրած է գիրքի մը մէկ երեսին վրայ.—Յիշատակ է այս առակաց «գիրքս Խապաեան տիրացու Գաբրիէլին «է, ով ոք հանդիպի սմա հայր մեղաւ «յիշեսցէ։»

«Նուաստ. Գբրլ. Խպեան.»

և սակայն տիրացու Գաբրիէլ Խապաեան, աշակերտ Ժառանգաւորաց Վարժարանին Ս. Յակոբեանց, 1866 Թուականին, և հիմայ, 13 տարիէ ի վեր եպիսկոպոս և լուսարարապետ, եկեղեցական ուսեալ դասակարգին մէջ գլխաւոր տեղ մը կը գրաւէ իր բազմադիմի ուսմամբն ու գիտութեամբը և առաջնակարգ դասատուներէն մէկն է՝ զինքը դաստիարակած վարժարանին։

Ժառանգաւորաց Վարժարանը՝ Միաբանութենէն դուրս, միայն մէկ դասատու ունի, Պ. Ալթարաս՝ ֆրանսերէնի ուսուցիչը որ բարձրագոյն կարգի աշակերտներուն կը դասախօսէ, ու թէպէտ Թուրքերէնի արաբերէնի և ձայնագրական երաժշտութեան դասատու Պ. Սողոմոնեան Երուսաղէմցի ու Պատրիարքարանի Թուրքերէն Թղթակցութեանց դիւանադպիրը՝ Միաբանութենէն դուրս է, սակայն Ժառանգաւորաց Վարժարանի երախտագէտ սաներէն մէկն է՝ հմուտ, ըստ բաւականին, նաեւ ֆրանսերէն լեզուին։

Սաղիմական այս բարեկրթատակ վարժարանին փառքը, նկրտեցան ոմանք, վերջին տարիներս, քիչ մը նսեմացած ցոյց տալ, սակայն ուրիշ բան չէր բայց եթէ ոչ տնտեսական տագնապը՝ որ եկաւ ստուեր ածել սակաւ ինչ վարժարանական յառաջդիմութեան վրայ. սակայն այս տարուան քննութիւնները ապացոյց հանդիսացան անոր ապագայ վերափթթման։

* * *

Հարցաքննութիւնները սկսան ամսոյս 15ին և աւարտեցան 22ին։ Ս. Պատրիարք Հայրը՝ շրջապատուած բարձրաստիճան եկեղեցականներէ, բացաւ հարցաքննութեանց ատեանը՝ աղօթիւք և բարեմաղթութեամբ, ու թէպէտ Նորին Սրբազնութիւնը, կրօնի, հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն լեզուներու և մէկ քանի ուսմանց քննութիւններուն անձամբ ներկայ գտնուեցաւ, հրաւէր կարդաց սակայն իր շուրջը գտնուող եպիսկոպոսներուն ու վարդապետներուն՝ որ ամէն օր ներկայ գտնուին։

Առաջին օրը Դ. Բ. և Ա. դասարաններու հայերէնի քննութիւնները կատարուեցան։ Դասատուն՝ Տ. Սահակ եպիսկ., խնամոտ աշխատութիւն մը տարած էր աշակերտներուն վրայ որոնք, քիչ բացառութեամբ, արժանաւորապէս ընծայեցին ներկաներուն՝ իրենց աշխատութեան պտուղները՝ յաջող պատասխաններով։

Երկրորդ օրը՝ ուրբաթ, Թուրքերէնի քննութիւններն էին՝ որոնց ներկայ գտնուեցան նաեւ քաղաքիս կրթական պաշտօնեաներէն ոմանք՝ որ անձամբ քննեցին աշակերտները՝ յոյժ գոհ մնալով անոնց յարգելի դասատուէն՝ Պ. Սողոմոնեանէն։ Երբ քննութիւնները աւարտեցան՝ Կրթական պաշտօնէութեան կողմէ ներկայացող էֆէնտին՝ մէկ քանի խօսք ուղղեց աշակերտներուն՝ յորդոր կարդալով անոնց՝ ճանչելու իրենց վայելած երախտիքը և արժանաւոր զաւակներ ըլլալու իրենց եկեղեցւոյն և երկրին, ինչպէս և հաւատարիմ՝ Օսմանեան Պետութեան։ Յարգելի պաշտօնէին այս յորդորական քաջալերիչ խօսքերուն պատասխանեց Տ. Ղեւոնդ եպիսկոպոս՝ բարեմաղթութիւններ ընելով վասն կենաց և արեւշատութեան Ոգոստափառ Սուլթանին, որուն կայսերական բարձր հովանւոյն ներքեւ կը յառաջդիմեն երկրին բոլոր վարժարանները ու կը ծաղկին արուեստք և գիտութիւնք։

Հետեւեալ օրը՝ շաբաթ, տեղի ունեցան կրօնի հարցաքննութիւնները՝ հանգերձ մեկնութեամբ Աւետարանի։ Հարցաքննիչն էր Տ. Մամբրէ Սրբազան՝ որուն կ'ընկերակցէին երբեմն Սրբազաններէն ոմանք։ Աշակերտները իրենց պատասխաններով գոհունակութիւն պատճառեցին բոլոր հանդիսականաց՝ որոնք մեծապէս գնահատեցին կրօնուսոյց Տ. Մամբրէ Սրբազանին անխոնջ աշխատութիւնները։ Նոյն օրը ի նկատ և ի քննին առնուեցան աշակերտներուն գեղագրութիւններն ու ծաղկագրութիւնները՝ որոնց մասնաւոր ընդունակութիւն մը ունեցած են կարծես՝ աշակերտներէն շատերը՝ շնորհիւ Ս. Վանուցս շնորհ. դիւանադպիր Տ. Յարութիւն վարդապետի՝ որ ուսուցիչն է գեղագրութեան։

Ֆրանսերէնի հարցաքննութիւնները՝ որ յաջորդ երկուշաբթին տեղի ունեցան՝ ի ներկայութեան ֆրանսագէտ օտարականներու և Վսեմ. կառավարիչ պէյի օգնականին, բաւական յաջող անցան։ Խղճամտութեամբ աշխատեր էր ուսուցիչը՝ Պ. Ալթարաս։ Դ. դասարանի աշակերտները յաջողակութիւն ցոյց տուին քերականական բացատրութիւններու, Թարգմանութեան և ուղղագրութեան մէջ։

Նոյնպէս յաջող անցան պատմութեան, տիեզերագրութեան, բնագիտութեան, աշխարհագրութեան և Թուաբանութեան քննութիւնները։

Քննութիւնները վերջացան յուսադրող խնդութեանց զգացումներ Թողլով ամէնուն սրտին մէջ։ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը մանաւանդ չափազանց ուրախ և մխիթարուած վարժարանին յառաջդիմութեամբ, յաւարտ հարցաքննութեանց, օրհնալիր շնորհակալեօք դրուատեց բարեջան Տեսչին Տ. Կարապետ վարդապետի անձանձիր աշխատութիւնները։ Երիտասարդ վարդապետը բացի իր տեսչական ծանր պաշտօնէն, բնագիտութեան, հայ. գաղղ. Թարգմանութեանց, ևն դասեր ալ կ'աւանդէ աշակերտներուն։

Ս. Պատրիարքը օրհնեց նաեւ Գեր. ուսուցիչներուն և ասոնց աշխատակից դպրոցական բոլոր պաշտօնեաներուն ջանքերը ու կարողութիւն մաղթեց. օրհնեց բոլոր ժառանգաւոր աշակերտները եւ Հոգւոյն Սրբոյ շնորհն ու իմաստութիւնը հայցեց անոնց վրայ և պահպանելով փակեց վարժարանին 1898-99 տարեշրջանի հարցաքննութիւնները։

* * *

Անկեղծօրէն խօսելով չենք կրնար ի նկատի չառնել քաղաքացի մանկանց երկսեռ վարժարաններու աննախանձելի վիճակը։ Այս վարժարաններու քննութիւններն ալ կատարուեցան երկու օր. սակայն չէր արժեր, ի ցոյց եւեթ կրթական անբացատրելի խեղճութեան, ի զուր քրտինք թափել տալ հանդիսականներուն, մանաւանդ Պաղեստինական այս անողոք տապին ու տօթին։ Մինչդեռ վանական անտուկը քաղաքացի երկսեռ փոքրիկներուն համար տարին 100 ոսմ. ոսկիէ աւելի ծախք մը կ'ընէ և անոնց դաստիարակութեան հոգածութիւնը ստանձնած է ինչպէս Ժառանգաւորաց վարժարանին, նոյնպէս տեսչի և դասատուներու խնամոց ներքեւ, ցաւալի է անշուշտ տեսնել որ տղաքը և աղջիկները կը տկարանան նոյն իսկ հասարակ ընթերցման մէջ։

Այս մեղքը կը ծանրանայ տղոց ծնողքներուն վրայ, որոնք ամէն պարագայի մէջ օգտուելով սոյն վանական հաստատութենէն՝ նիւթապէս եւ բարոյապէս, դարձեալ կը գժկամակին, իրենց աղքատիկ վիճակին մէջ իսկ, գործադրելու յօգուտ իրենց ու իրենց անմեղ փոքրիկներուն, բոլոր այն հրահանգները որ կը տրուին վանական վարչութեան կողմէ։

Ի՞նչ պիտի ըլլայ տղայ մը՝ որ հազիւ վարժարանական ընթացքին ընտելացած, իր ծնողքին կողմէ կը հանուի վարժարանէն, դեռ տասներկու տարեկան հասակին մէջ, արհեստի դրուելու համար որպէս զի շաբաթական 5—10 ղրշ. հացը ձեռքը դնէ։ Ի՞նչ պիտի սորվի տղայ մը՝ երբ դպրոցի օրագրութենէն կը տեսնուի թէ ամսուան մէջ քսան օր բացակայ գրանուած է, ևն։ Ցաւ է. Նման են աղջիկ տղաք ալ որոնք տարւոյն կէսէն աւելին դպրոցէն հեռու մնալով՝ խիստ կանուխէն ալ կը հանուին՝ լոկ իրենց ծնողաց քմահաճոյքին համար։

Երբ անկեղծօրէն կը խօսինք, անկեղծօրէն պէտք է նաեւ ըսենք որ, վանական վարչութիւնն ալ որ այնքան ծախք կ'ընէ այդ երկսեռ վարժարաններուն համար և յումպէտս կը վատնուին, բազում պարտականութիւններ ունի կատարելիք։

Ի մասնաւորի հրաւիրելով Ս. Վանուցս Տնօրէն Պատ. Խորհուրդին ուշադրութիւնը այս կարեւոր կէտին վրայ, խոնարհաբար կ'առաջարկենք.

Ա.—Նոր ու հիմնական ծրագիր մը պատրաստել քաղաքացի մանկանց երկսեռ վարժարաններուն համար։

Բ.—Եօթը կամ ութը տարեկանէն վար տղայ բնաւ չընդունիլ։

Գ.—Ֆրանսերէնը վերցնել այս վարժարաններէն, մինչեւ որ աշակերտները կարող ըլլան գոնէ իրենց մայրենի լեզուին ութը մասունք բանին ճանչել։

Դ.—Քանի՛ որ աշակերտները հինգ փարա ծախք չեն վճարեր և նոյն իսկ դպրոցական ամէն պիտոյք դպրոցէն կը մատակարարուին, չթոյլատրել ո՛ր և է աշակերտի՝ դպրոցէն հեռանալ առանց լրացնելու դասարանական վերջին տարեշրջանը։

Նոյնպէս առաջարկ մըն ալ քննութեանց առթիւ կը փութանք ընել։—Լաւագոյն չէ՞ր միթէ հարցաքննութեանց ժամանակը փոխել և Մեծ Պահքի մէջ կատարել, որ ատեն ուխտաւորներու բազմութիւնն ալ ներկայ կ'ըլլայ ու կը տեսնէ վարժարաններուն յառաջդիմութիւնը՝ Ս. Տեղեաց հոգեւոր մխիթարութեան հետ մխիթարութիւն մըն ալ ունենալով թէ իրենց տուած դրամները կրթական գործին համար ալ են։ Մանաւանդ թէ, Երուսաղէմի անտանելի ջերմութեան ատեն, մինչդեռ ռէօմիւռ 30 աստիճան բարձրացած է, ժամերով երկար հարցաքննութիւններ ընել և նեղել թէ աշակերտները և թէ հարցաքննողները՝ բանաւոր չենք տեսներ, մինչդեռ Մեծ Պահքի մէջ օդերը զով և օրերն ալ բաւական են քննութեանց համար։ Եթէ առարկուի թէ եկեղեցական հանդէսները խոչնդոտ կրնան ըլլալ,—այդ հանդէսները միշտ կիրակի օրեր տեղի ունենալով և ա՛յն ալ ո՛չ ամէն կիրակի, շա՛տ կարելի, միանգամայն և հաճելի է հարցաքննութիւնները սկսիլ Դատաւորաց կիրակիէն անմիջապէս ետքը ու աւարտել մինչեւ Ծաղկազարդ, որմէ ետքը աշակերտները կարող են տասնըհինգօրեայ դադար մըն ալ առնել՝ առանց ետ կենալու իրենց ամառնային երկամսեայ դադարէն որ հարկեցուցիչ է օդերուն տաքութեան պատճառաւ։

Երուսաղէմ Վ.ՐԲԵՐ

ԻԶՄԻՐԻ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ

ԹՈՒԶ

Անցեալ շաբաթ Թուզի քուրճանցան լեցաւ այնպիսի ահագին քանակութեամբ որուն նմանը ցարդ երբեք չէ տեսնուած. այսինքն, առաջին առթիւ կրնար 10էն մինչեւ 70 բեռ (2 պարկ կամ 4 կենդինար) ըլլալ, բայց երբ 800 բեռ և հետեւեալ օրը 1700 բեռ եկաւ, որով հրապարակին վրայ 2500 բեռ պատրաստ թուզ գտնուեցաւ, ուրիշ տարիներ չտեսնուած կերպով, débacleը անխուսափելի կը թուէր։

Անցեալ տարուան բերքին և առեւտուրին վրայ ակնարկ մը նետել հարկ կը զգանք, քանի որ այնքան սերտ առնչութիւն ունի այս տարուանին հետ։ 1898ին՝ հակառակ ձեռնհասներու ենթադրած քանակին, այն է 30,000 բեռ, միմիայն 12,500 բեռի հասաւ և ծախուեցաւ այնպիսի գիներով որոնք երազի մը տպաւորութիւնը թողուցած են մեր վրայ։ Անցեալ տարի 200 ղրուշէն մինչեւ 600 ղրուշ ծախուեցաւ կենդինարը (44 օխա) և որովհետեւ ապրանքը այնքան քիչ էր, Եւրոպա ղրկող ամէն վաճառական մեծ շահեր կ'ակնկալէր, ինչ որ չիրականացաւ և բաւական վնասներ ալ պատճառեց, ասով յայտնուեցաւ որ Ամերիկայի կամ Անգլիոյ հրապարակները շատ տեղերէ՝ ինչպէս Սպանիա, Իտալիա, Բորթուկալ, Ալժերի, Յունական կղզիներէ և ուրիշ տեղերէ Թուզեր կը ղրկուին առոնք թէև տեսակով շատ վար ըլլալով չէին կրնար բաղդատուիլ մերինին հետ, բայց անոնց աժանութիւնը զգալի կերպով կ'ազդէ, որով մեր ապրանքները չէինք կրնար տարւոյն համաձայն մեր ուզած գիներով ծախելու։ Տեսակի կողմէ Այտընի Թուզը, մանաւանդ խյնօվասիները (Պալաթճըկ, Կիրմէնճիկ, Էրպէյլի և Գարաբունարի կայարանները) անմրցելի են իրենց փափկութեան, ճերմակութեան և խոշորութեան կողմէ, և եթէ անցեալ տարի օրինակի համար 25 շիլինի կը վաճառուէին օտար Թուզերը, Այտընի Թուզերը առ նուազն 45 շիլինէն 140 շիլինի fourrը (40 օխա) ծախուեցան։

Եւրոպա ղրկող վաճառականներուն անցեալ տարուան կրած վնասը պատճառ տուաւ որ անոնք աւելի զգուշութեամբ գործի ձեռնարկեն այս տարի և նոյն իսկ յանկարծ այս անսովոր կերպով ահագին ձեռնարկութիւնը տեսնելով գինները ուզեցին կոտրել, այնպէս որ քանի մը օր գրեթէ ամէնքն ալ համաձայնած՝ գնում չկատարեցին։ Գիներու այսպէս անսովոր անկումը վնաս մըն էր ծախող վաճառականներուն որոնք միջին հաշուով ամէնքը միասին 70,000 լիրայէ աւելի պահանջք ունին մշակներու վրայ։ Գիներու անկումը բնական է որ մշակը պիտի չկարենայ իր պարտքը վճարել. դարձեալ վաճառականը իր յանձնարարողչէքը պակաս պիտի ստանայ և յետոյ տասանորդը չպիտի ունենայ իր սովորական հասոյթը։

Մեծ մտահոգութիւն մը պատճառած էր այդ անշարժ ընթացքը. թէեւ եռուզեռ կար շուկային մէջ, բայց առանց իրական արդիւնքի, գնողները շատ վար գին կ'առաջարկէին և վաճառողները չէին կրնար համաձայնիլ։ Մշակներէն շատեր դիմումներ ըրին կառավարութեան մեծ. և դարման խնդրեցին։ Կուսակալը հեռագրաւ հրամաններ արձակեց որպէս զի չթողուն Թուզ բեռնաւորել, որով երէկ եւ այսօր հազիւ 300 բեռ եկաւ։ Այս կերպը վաղամբ յաջողուեցաւ առժամեայ կերպով, այսինքն հրապարակին վրայ գտնուած Թուզերը ծախուեցան գոհացուցիչ գիներով, միջակին համաձայն 210 էն 290 ղրուշ կենդինարը։

Ցաւալի է որ այս տարի, հակառակ մեր ակնկալութիւններուն որով կը յուսայինք առաջնակարգ Թուզ տեսնել, օդերու աննպաստ ընթացքին հիւանդութեան մը ենթարկուած է պտուղներուն մեծ մասը, մանաւանդ Սէօքէյի կողմը։ Այդ հիւանդութեամբ վարակուած Թուզերը պարկերու մէջ մէկ քանի օր մնալէ ետքը, ողորմելի վիճակ մը կը ստանան, մեղրը կը սկսի կաթկթիլ, իրար կը կպչին և անսովոր սեւ գոյն մը կ'առնեն։

Թուզի բերքը այս տարի 40,000 բեռ կը յուսացուի, հաշուի մէջ չըլլալով օդերուն աննպաստ ընթացքին շարունակութիւնը և անձրեւը որոնք կը փճացնեն պտուղը. այս 40,000 բեռը հետեւեալ կայարաններէն կը սահմանենք.

Էօտէմիշ	բեռ	4500
Այասուլուկ	»	800
Մորալը Սէօքէ	»	1500
Պալաթճըկ	»	2500
Կիրմէնճիկ	»	7500
Էրպէյլի	»	4500
Գարա Բունար	»	5000
Այտըն, Օմուրլու	»	1500
Քէօշկ	»	3200
Ջիֆթէ Գանվի	»	800
Ս Հիսար	»	1500
Աթճէ	»	700
Նազիլլի և շրջ.	»	6000
		40,000

Այս յիշուած 40,000 բեռին մէջ չեն շատ ստորին տեսակէ նաքիւրէ և խուրսաները որք Թափթփուք սեպուած, մրջիւններէ կտցահարուած, արեւէ այրած, մէկ խօսքով աւրուած են և մանր։

Իզմիր, 11 Օգոստոս Տ. Գ.

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՏՌԱՄ

Երէկ իրիկուն հասած Բարիզի թերթերը եղեռնագործութեան մը պատմութիւնը կը բերեն, որ շահեկանութենէ զուրկ չէ։ Վիքթոր Պիւռման, Անվէրսի մէջ բնակած ֆրանսացի ծնողքէ, 1867ին խելայեղ սիրով մը կը սիրահարուի Մառի Սէրթիյանժ անուն կնոջ մը որուն ծանօթացած էր վատահամբաւ տան մը մէջ։ Թէ՛ իր սէրէն մղուած և թէ այդ կինը պարկեշտ կեանքի մէջ մտցնելու երազով՝ կ'ամուսնանայ անոր հետ։ Բայց շատ չանցած կը զղջայ ըրածին վրայ և քանի մը անգամներ կը բաժնուի անկէ։ Բայց այդ կինը այն աստիճան զօրաւոր ազդեցութիւն մը ունէր իր վրայ, որ կը ներէ անոր ու կը յօժարի կենակցիլ հետը։ Անոր զղջումին հաւատացած էր։

Ասկէ 14 ամիս առաջ, երկու ամուսինները նորէն կը բաժնուին իրարմէ, այս անգամ վերջնական կերպով։ Վիքթոր Պիւռմանի համբերութիւնը հատած էր և իմացուց իր կնոջը որ այլ եւս իր անունը տալ չէր ուզեր։ Կինը փորձեց նորէն սիրաշահիլ իր էրկանը սիրտը, բայց ապարդիւն կերպով։

Մառի՝ իր անյաջողութենէն կատղած, և տեսնելով որ իր դրամի պահանջումներն ալ անլսելի կը մնային էրկանը կողմէն, միտքը դրաւ վրէժ լուծել և անցած տարի ամուսնալուծման դատ բացաւ անոր դէմ։ Դատարանը իրաւունք չտուաւ անոր։ Դատարանէն ելլելուն, կինը ըէվոլվէրի հարուած մը պարպեց իր ամուսնին վրայ. գնտակը վրիպեցաւ։ Ոճրագործը թէեւ ձերբակալեցին, բայց Պ. Պիւռման իր բողոքէն հրաժարելուն, գործը անհետեւանք մնաց։

Վերջին օրերս, Մառի Սէրթիյանժ նամակներ գրելով իր ամուսնին, դրամ կը խնդրէր, աւելցնելով որ՝ մերժման պարագային մէջ պիտի սպաննէ զինքը։ Մարդը արհամարհեց այս սպառնալիքը և պատասխան չտուաւ։

Ժ. Պ. Ֆռուա անուն վաճառականը, որուն վաճառատան մէջ պաշտօնեայ էր Պիւռման և որուն հետ սերտ մտերմութիւն ունէր, խորհուրդ տուաւ անոր զգուշանալ։

—Այդ կինը ամէն բան ընելու կարող է, ըսաւ։ Պիտի տեսնես որ պիտի սպաննէ զքեզ։

—Չի համարձակիր, պատասխանեց Պիւռման պաղարիւնով։

Պ. Ֆռուայի տխուր գուշակութիւնը իրականացաւ սակայն։

Անցեալ հինգշաբթի առաւօտ, սեւ վերարկու, սպասաւորի կարմրագոյն բաճկոնակ, ճերմակ ու սեւ գծերով տաբատ հագած մարդ մը, որ երկար կապոյտ գոգնոց մը կը կրէր և երեսը թաշկինակով մը կապած էր, մտաւ այն բակին մէջ ուր կը գտնուին Պ. Ֆռուայի գրասենեակները ու ախոռները։ Ձեռքը նամակ մը բռնած էր, Պիւռմանի ուղղուած, զոր անոր միայն յանձնել կ'ուզէր։

Իմաց տուին Պիւռմանի որ ախոռը կը գտնուէր այդ վայրկեանին, և որ Պ. Ֆռուայի գրասենեակը մտցնել տուաւ նամակաբերը։ Եւ մինչ, նամակը առնելով ինք կը կարդար, անծանօթը—որ, ինչպէս դուշակեցիք, իր կինն էր առնական զգեստներով ծպտուած,—դիւրաւ մտնելու համար իր երկանը—րէվոլվէրի չորս հարուած պարպեց անոր վրայ։ Խեղճ մարդը անկենդան գետին փռուեցաւ. գնդակներէն մէկը կոկորդը մխուած էր։

Մառի Սէրթիյեանժ, իր ոճիրը գործելէն ետքը, դրասենեակէն մեկնեցաւ առանց արտորալու։ Հրազէնին պայթիւնը ոչ ոք լսած էր։ Ուղղակի իր բնակարանը գնաց, կնոջական հագուստները հագաւ և ոստիկանատուն երթալով՝ ինքնաբերաբար անձնատուր եղաւ։

Պիւտանի մարմինը դիակնարան փոխադրուեցաւ. յիսունհինգը տարեկան էր։ Տիկին Պիւտան որ ամուսինէն երկու տարու մեծ էր, հարցաքննութեան ենթարկուած է։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ՎԵՐԱԴԱՏՈՒՄԸ

ՌԷՆԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

ԺԲ. ՆԻՍՏ

Սովորական հանդարտութեան մէջ կը բացուի նիստը ու կը կոչուի Օպսէրվըրի Բարիզ թղթակից

Պ. ՌՕՈՒԼԱՆՏ ՍԹՐՕՆԿ

որուն Էսթէրհազի ամէնէն առաջ խոստովանած էր Պօռտրոյին հեղինակը ըլլալը։

—Էսթէրհազի ճանչցայ այն ատեն ուր իրեն դէմ քննութիւն բացուած էր։ Ինքը կը կասկածէր թէ բանակէն պիտի վռնտուի և կ'աշխատէր իր ապրուստը ճարել օտար հրատարակչի մը հետ համաձայնելով։ Այդ ատեն իսկ ինծի ըսաւ թէ ինք էր Պօռտրոյին հեղինակը։ Լոնտոն մեկնեցայ, իրեն համար հրատարակիչ մը գտնելու. ինքը, քանի մը օր ետքը պիտի գար զիս գտնելու, և սակայն, Հանրիի անձնասպանութեան հետեւանքով բնաւ չերեւցաւ։

Պ. Սթրոնկ յետոյ կը պատմէ թէ ինչպէս Էսթէրհազի Լոնտոն երթալով գտաւ Օպսէրվըրի տնօրէնուհին՝ տիկին Պէյը՝ որ իրեն առաջարկեց 600 ոսկի տալ՝ կարգ մը վաւերագրերու և Պօռտրոն ինք գրած ըլլալու գրաւոր խոստովանութեան փոխարէն։

—Էսթէրհազի կ'ըսէ, կանխավճար մը պահանջեց՝ զոր տիկին Պէյ չուզեց տալ՝ մինչեւ որ գրաւոր խոստովանութիւնը վստահելի անձի մը քով ի պահ չդրուէր։ Էսթէրհազի բարկացաւ, ըսաւ թէ ինք համաձայնած է Պէյծ լրագրի մը հետ, և առաւ քալեց։ Ան ատեն, տիկին Պէյ ուզեց վաւերաթուղթերու մէկ մասը հրատարակել, ուսկայն փաստաբան մը ընդդիմացաւ։ Անկէ ի վեր չեմ տեսած Էսթէրհազին։

Պ. Սթրոնկէ ետքը քանի մը անկարեւոր վկաներ կ'անցնին առաջ, ընդհանուր խնդիրներու մասին վկայութիւն տալու, ու կարգը կու գայ փորձ-քննիչներուն։

Առաջին կոչուողն է Պանք տը Ֆրանսի փորձ-քննիչ

Պ. ԿՕՊԷՌ

որ կը պատմէ թէ ինչպէ՛ս զօրավար Կոնզ իրեն յանձնեց Պօռտրոյին քննութիւնը և Տրէյֆիւսի կարգ մը թուղթերը՝ երկուքին միջեւ բաղդատութիւն մը ընելու համար։

Պ. Կօպէռի կարծիքով Պօռտրոն Տրէյֆիւսինը չէ և ճիշդ այդ բանը գացած է յայտնել զօրավար Կոնզի՝ օրուան մը մանրակրկիտ քննութենէ ետքը։

—Սակայն կ'ըսէ Պ. Կօպէռ, երբ զօրավար Կոնզի սենեակը գացի նորէն՝ եզրակացութիւններս իրեն հաղորդելու, զարմացմամբ տեսայ որ անոնք ինծի չէին սպասեր ու որոշումնին տուած էին արդէն՝ առանց իմ կարծիքս առնելու. բայց ան ատեն ինչո՞ւ համար զիս կանչեցին։ Բացատրեցի իրեն թէ բաղդատութեան թուղթերէն ո՛չ մէկուն գիրը Պօռտրոյին կը նմանէր, և խորհուրդ տուի խուզարկել յանցաւոր կարծուածին տունը՝ որպէս զի նոր ձեռք անցուելիք թուղթերէ կարելի ըլլայ աւելի որոշ գաղափար մը կազմել այդ մասին։ Խորհուրդիս հետեւեցան, բայց քննութիւնը յանձնեցին Պ. Պէրթիյեօնի։

Պ. Կօպէռ երկարօրէն կը ծանրանայ Պօռտրոյին քննութեան վրայ, միշտ սա հետեւութեան յանգելու համար թէ Տրէյֆիւս չէր կրնար զայն գրած ըլլալ։

Պզտիկ վիճաբանութիւն մը տեղի կ'ունենայ իր և քանի մը սպաներու ու մասնաւորաբար զօրավար Կոնզի միջեւ, ուրկէ վերջը կը կոչուի ուրիշ փորձ-քննիչ մը՝

Պ. ՊԷՐԹԻՅԵՕՆ

որուն եզրակացութիւնները, ինչպէս յայտնի է ընդհանրապէս, աննպաստ են Տրէյֆիւսի։ Չորս զինուոր կու գան միենոյն ատեն, հետերնին բերելով աճապին ծրարներ, խառաքարտէ տուփեր, որոնց մէջէն Պ. Պէրթիյեօն հազարումէկ հետաքրքրական առարկաներ հանելով կը շարէ սեղանին վրայ՝ տեսակ մը ամրոց զոր շինելու համար քառորդ մը կ'աշխատի։

Այդ հետաքրքրական յարդարանքով Պ. Պէրթիյեօն պիտի ցուցնէ թէ Պօռտրոն գրուած է Տրէյֆիւսի կողմէ։

Ուշադիր մտիկ կ'ընեն, կը խօսի երկար ատեն, կը յուզուի, կը բացատրէ որոշ մէթոտով մը (gabarit) զոր ինք հնարած է, ու վերջապէս, ատեանին անդամներուն առջեւ կը տանի իր կազմածը՝ աւելի՛ որոշ կերպով կրնայ խօսելու համար։

Քիչ ետքը իրեն կը միանան նաև Տրէյֆիւսի երկու փաստաբանները, կառավարական քոմիսէրը և ատեանին քարտուղարը՝ ամէնքն ալ հետաքրքիր։

Տրէյֆիւս՝ Պօռտրոյին մէկ օրինակը ունի ձեռքը, ու բառ առ բառ, տող առ տող, գրեթէ վանկ առ վանկ կը հետեւի Պ. Պէրթիյեօնի դիտողութեանց։

Պ. Պէրթիյեօնի կարծիքով՝ Պօռտրոն արուեստական պատրաստութեան մը արդիւնքն է. ու Տրէյֆիւս կատարած է այդ գործը, մասամբ իր գիրը գործածելով ու մասամբ ալ եղբօրը՝ Մաթիէօ Տրէյֆիւսի և կամ ընտանիքին ուրիշ անդամներուն։

Եւ իր առարկութիւններուն իբր փաստ, Պ. Պէրթիյեօն իր գործիքին միջոցով կ'առաջարկէ Պօռտրոյին մէկ էջը գրել, բնագրին յար և նման, ու գործը խօսքին միացնելով կը նստի սեղանին առջեւ։

Քառորդ մը կը գրէ այդպէս։

Ատեանը անհամբերութեան շարժումներ ցոյց կու տայ, որովհետեւ նիստին փակուելուն ժամը անցած է։

Հինգ վայրկեան ալ կ'անցնի ու ոտքի կ'ելլէ Պ. Պէրթիյեօն, Պօռտրոյին ամբողջ մէկ էջը գրած։

Ու թուղթը կ'երկնցնէ ատեանին անդամներուն՝ որոնք ձեռքէ ձեռք կ'անցընեն զայն ու կը խորհրդակցին վրան։

Նախագահը և անդամներէն շատեր դիտել կու տան Պ. Պէրթիյեօնի թէ իր օրինակածը իրօք Պօռտրոյին պարունակութիւնն է, բայց իմաստով միայն. գիրերը չեն նմանիր։

Պ. Պէրթիյեօն կ'առարկէ թէ նստած տեղը յարմար չէր։

Ատեանը՝ Տրէյֆիւսի փաստաբաններուն կը յանձնէ Պ. Պէրթիյեօնի գրած թուղթը ու նիստը կը փակուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Ֆրանսական կառավարութիւնը, կ'ըսէ Բարիզէն առջի օրուան թուականով հեռագիր մը, կը վճռէ գումարելու Մերակոյտը՝ դատելու համար վերջին դէպքերուն հեղինակները։ Ասոր վերաբերեալ հրամանագիրը մօտերս պիտի հրատարակուի։

— Ն. խոստայրդ. Հակահրէականներու նախագահ Պ. Տիւլիի տանը մէջ կատարուած խուզարկութեանց միջոցին մեծ կարեւորութիւն ունեցող բազմաթիւ գրութիւններ ձեռք անցուեր են։

— Տրէյֆիւսի վերադատումին կուսակից թերթերը, չորսեթ օրը Ռէնի զինուորական ատեանին մէջ պատահած միջադէպերուն վրայ խօսելով կ'ըսեն թէ անոնք կատարելապէս թատերական տեսարաններ էին։ Լրագիրները բացարձակապէս անհրաժեշտ կը դատեն որ տիւ Բաթի տը Քլամ հարցաքննուի և զինուորական ատեանին ներկայանայ։ Վերադատումին հակառակող թերթերն ալ կ'ըսեն թէ Ֆրէյթինէի հարիւրապետին վկայութիւնը մեծ կարեւորութիւն մը չունի քանի որ ինքն իսկ յայտարարած է թէ առաջին զինուորական ատեանին գաղտնի թուղթեր հաղորդուիլը թեթեւ ազդեցութիւն մը ունեցած է դատաստանին վրայ։ Այդ լրագիրները կը յարեն թէ Պ. Ալֆոնս Պէրթիյեօնի վկայութիւնը կարեւոր է։ Թան կ'ըսէ թէ Ֆրէյթինէի հարիւրապետին վկայութիւնը Ռէնի զինուորական ատեանին ցոյց տուած է ճշմարտութեան և արդարութեան առաջնորդող ճամբան։

— Ուրբաթ օրը Պ. Կէրէն իր ամրոցին տանիքէն փողոց նետեց քանի մը թուխթի ծրարներ որոնց վրայ հրէայ վաճառականներու պատկերներ կային։ Հետաքրքիրները և մանաւանդ ստահակներ հաւաքելու ձեռնարկեցին, բայց արգիլուեցան։ Պ. Կէրէն բողոքեց ըսելով որ անօթութենէ մեռնելու վիճակի մէջ իրաւունք ունի զուարճանալու։ Քիչ վերջը Պ. Կէրէն քանի մը կղմինտր նետեց փողոցը, բայց ոչ ոք վիրաւորուեցաւ։

— Ուրբաթ իրիկուն Շապրոլ փողոցին մէջ չէնքէ մը հրդեհ ծագեցաւ։ Ջրհանկիր զօրքերը անմիջապէս փութացին. բայց անոնց երեւումը բաւական յուզում պատճառեց, որովհետեւ այնպէս կարծուեցաւ թէ Պ. Կէրէն կրակ տուած է իր ապաստանարանը։ Ջրհանկիրները շուտով մարեցին հրդեհը։

— Հինգշաբթի իրիկուն Սէն-Վէնսան-տը-Փօլ երէցը, աբբա Տընի, Հակահրէականներուն կեդրոնատեղին մտնելով ժամ մը մնաց, բայց դուրս ելած ատենը չպատասխանեց իրեն եղած հարցումներուն։

— Ուրբաթ օրը նախագահութեամբ Պ. Վալտէք-Ռուսոյի կազմուած նախարարաց Խորհուրդին մէջ գաղթային նախարարը տեղեկութիւն տուաւ Սուտանի մէջ Քլոպ դեր գնդապետին ֆրանսացի սպաներու կողմէ սպաննուելու դէպքին վրայ, ինչպէս անցեալ օր մանրամասնօրէն ծանուցինք։ Նախարարը, որ բոլորովին ստոյգ կը նկատէ այդ դէպքը, հաղորդեց այն միջոցները որոնք ձեռք առնուած են ծանուցանելու համար Ափրիկէի մէջ ֆրանսական ներկայացուցիչներուն թէ Վուլէ-Շանուան արշաւախումբը պէտք է ասկէ վերջը ցրուած նկատել։ Նախարարը ըսաւ նաև թէ այդ արշաւախումբին հրամանատարը ու սպաները անմիջապէս պիտի զրկուին իրենց պաշտօններէն և Սուտանի մէջ գտնուող զինուորական ատեանի մը առջեւ պիտի դատուին։ Գաղթային նախարարը Խորհուրդին և ելմտական նախարարին ուշադրութիւնը հրաւիրեց Քլոպ դեր գնդապետին այրիին վրայ։ Որոշուեցաւ ծխախոտի կրպակ մը յատկացնել անոր։

— Տրէյֆիւսի փաստաբանները և կառավարական քոմիսէրը քսան նոր վկաներ պիտի ներկայացնեն։ Տրէյֆիւսի փաստաբանները մօտերս զինուորական ատեանին պիտի ներկայացնեն լուսանկարները այն ընկալագիրներուն, որոնցմով Էսթէրհազի ստակ առած է գերմանացի Շուարցքօբէն գնդապետէն։

ՇՆԱՅՏԸՐ ԳՆԴԱՊԵՏԻՆ ՆԱՄԱԿԸ.— Աւստրիական թերթ մը կ'ըսէ թէ Բարիզի Աւստրիական դեսպանատան զինուորական կցորդ Շնայտըր գնդապետին նամակը, զոր Մէրսիէ զօրավարը Ռէնի զինուորական ատեանին ներկայացուց և որուն համար գնդապետը յայտարարեց թէ կեղծ է, վաւերական է։ Շնայտըր գնդապետը սովորութիւն ունի իր զրկած տեղեկագիրներու մասին ծանօթագրութիւններ ընել։ Այդ նամակը Էսթէրհազիի դատէն երկու շաբաթ առաջ գրուեր է։ Այդ դատավարութեան միջոցին Շնայտըր գնդապետին կարծիքը Տրէյֆիւսի մեղապարտութեանը վրայ փոխուեր է. ուստի այդ նամակը որ ծանօթագրութիւնը կը պարունակէ չէ կցեր իր տեղեկագրին։ Ծանօթագրութիւնը որ ոչ ստորագրութիւն ունէր և ոչ ալ թուական, Շնայտըր գնդապետին գրասեղանին վրայէն գտնուեր է։

—Վիէննական ուրիշ թերթ մըն ալ կ'ըսէ թէ Բարիզի աւստրիական դեսպանատան զինուորական կցորդ Շնայտըր գնդապետին Վիէննա ժամանելուն պատճառը սա է թէ Ֆրանսայի մէջ իրեն նկատմամբ պատահածներուն և իր անձնական արժանապատուութիւնը պաշտպանելու մասին ըրած ձեռնարկներուն վրայ բացատրութիւններ պիտի տայ արտաքին ու պատերազմական նախարարութիւններուն և ընդհանուր սպայակոյտին։ Գնդապետը նաև տեղեկութիւն պիտի տայ թէ ինչ ընթացքի պիտի հետեւի՝ Կինէի հարիւրապետին ըսածներուն հանդէպ, նոյնպէս երբ ապագային եթէ նորէն իր անունը խառնուի Տրէյֆիւսի գործին մէջ։ Վիէննայի զինուորական շրջանակներուն մէջ կը կարծեն թէ Ռէնի զինուորական ատեանին ներկայացուած թուղթը, զոր Շնայտըր գնդապետը չի յիշեր, բնագիրն է տեղեկագրի մը որ անգործածելի մնացած ըլլալով, գրասեղանին վրայէն առնուած է և թէ յետոյ բոլորովին սխալ թուական մը դրուած է անոր վրայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Նովօսթի ռուս լրագիրը խօսելով ֆրանքօ-գերմանական համաձայնութեան մը կարելիութեան և պայմաններուն վրայ, որոնց մասին ֆրանսական լրագիրները զանազան հրատարակութիւններ կ'ընեն, կ'ըսէ թէ Գերմանիոյ, Ռուսիոյ և Ֆրանսայի միջեւ գոյանալիք եռեակ զինակցութիւն մը Անգլիոյ դէմ թէ՛ անպատեհ և թէ անիրականանալի պիտի ըլլայ։ Աւելի աղէկ է, կը յարէ ռուս թերթը, պահպանել հիմակուան ֆրանքօ-ռուս դաշնակցութիւնը որ դէմ կու գայ եռեակ զինակցութեան, քանի որ բոլորովին կ'երաշխաւորէ Եւրոպայի խաղաղութիւնը՝ անոր ոյժերուն համար ճշմարիտ հաւասարակշռութիւն մը պահելով։ Նովօսթի, սակայն կը մաղթէ որ Գերմանիա ու Ֆրանսա, նոյն իսկ իրենց շահուն համար, յաջողին թեթեւցնել հակառակութեան և անվստահութեան փոխադարձ զգացումները։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Կոստանդիանոս իշխանը ընդունելով այն երեք հելլեն սպաները որոնք Պերլին պիտի երթան իրենց զինուորական ուսումը կատարելագործելու, ըսեր է.—«Շատ մեծ է այն պատիւը որուն կ'արժանանաք Գերմանիոյ զինուորական բարձրագոյն վարժարանը ընդունուելով։ Պատիւ բերէք հելլեն անունին, որով ձեր երախտագիտութիւնը յայտնած պիտի ըլլաք Վիլհելմ կայսեր և մեր թագաւորին»։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ—Բէքինի անգլիական դեսպանատան գործակատարը մէկ կողմէ և գերմանական դեսպանատան գործակատարը միւս կողմէ դիտողութիւններ ըրին Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդին, Թուանկ-Թուի և Թուանկ-Սիի մէջ գործուած ասպատակութիւններուն դէմ, որոնք վաճառականութեան արգելք կ'ըլլան։

—Հոնկ-Քոնկէն անցեալ չորեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.

Ճափօնական հիւպատոսը և իր քարտուղարը, որոնք երէկ զրկուած էին Վագրի բլուրին վրայ ճափօնական դրօշը պարզելու, բնիկներու սպառնալից ընթացքին առջեւ պարտաւորուեր են ետ քաշուիլ։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Եոհաննէսպուրկէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ քաղաքացիներու գումարման մը մէջ Պ. Ժուպէր, Թրանսվալի նախարարաց Խորհուրդին դեր-նախագահը և բանակին ընդհանուր հրամանատարը, ճառ մը խօսելով, ըսեր է թէ ձեռքէն եկածը պիտի ընէ խաղաղութիւնը պահպանելու համար, բայց եթէ Թրանսվալ պարտաւորուի պատերազմել իր անկախութիւնը պահպանելու համար, այն ատեն թէ՛ իր արիւնը և թէ իր ստացուածքը պիտի զոհէ։

—Տէյլի Թէլէկրաֆ կ'իմանայ թէ Պ. Քրիւկէր կ'առաջարկէ Անգլիոյ հրաժարիլ իր գերիշխան տիրութեան իրաւունքէն, որուն փոխարէն Թրանսվալ ուրիշ զիջողութիւններ պիտի ընէ։

—Աւստրալիոյ անգլիական երկու գաղթավայրեր առաջարկեր են մէյմէկ հեծելագունդ տալ, եթէ Թրանսվալի հետ պատերազմ ծագի։

—Պիրմինկէմէն հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրը թէ Թրանսվալի կառավարութիւնը 40 միլիոն ֆրանքի յանձնարարած ըլլայ գերման զինագործարանի մը։

ՏԱՆԻՄԱՐՔԱՅԻ ԴԱՀԼԻՃԸ.— Տանիմարքայի ներքին գործոց նախարարի Պ. Պարտենֆլէթ, ռազմական նախարար գնդապետ Թոքսէն և դատական նախարար Պ. Ռումփ հրաժարեցան։ Անոնց յաջորդեցին Պ. Պասմէն՝ ներքին գործոց նախարար, գնդապետ Շէնաք՝ պատերազմական և Պ. Հէօրինկ՝ նախարարապետ ու ելմտական նախարար։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ թագաւորը ու թագուհին երկուշաբթի օրը Ռակացէն (Զուիցերիա) ուղեւորեցան Բէշթայի ու Վիէննայի ճամբով։

ՊԵՐԼԻՆԷՆ առնուած վերջին լուրերու նայելով Բրուսիոյ Խորհրդարանին նստաշրջանը շաբաթ օրը փակուած չէ, ինչպէս ծանուցուած էր։ Պատճառը սա է թէ Երեսփ. Ժողովը ներքին գործերու վերաբերեալ օրինագիծի մը նկատմամբ թեթեւ փոփոխութիւններ ըրած ըլլալով հարկ դատուեր է այդ ծրագիրը վերադարձնել Աւագաց Ժողովին որ նախապէս հաւանած էր անոր։ Այդ ժողովն ալ երկուշաբթի օրը ընդունեց բարեփոխեալ ծրագիրը։

ՀԱՅԻԹԻԷՆ առնուած վերջին լուրեր կը ծանուցանեն թէ Սան Տոմինկոյի մէջ տակաւին անդորրութիւնը վերահաստատուած չէ։ Սան Եօզէ տէ լաս Մաթասի զինուորական հրամանատար Վիքթորիանօ Թոռէս զօրավարն ալ շարժման կողմը անցեր է։ Մ. Նահանգաց Բրուքլին յածանաւը խարսխեր է Սան Տոմինկի նաւահանգիստին մէջ։ Ապստամբները կը յառաջանան կղզիին ներսերը, բայց անոնց թիւը որոշ չի գիտցուիր։ Բորթօ-Բլաթայի և կղզիին ներսերուն միջեւ յարաբերութիւնները խզուած են։ Ամէն վայրկեան լուրի կը սպասուի դեր-նախագահին զօրքերուն և Ճիմէնէս զօրավարին մարդերուն միջեւ պատահելիք ճակատամարտի մը վրայ։

ՓԻԼԻՓԻՆԵԱՆՆԵՐԸ. — Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ շաբաթ օրուան իր թիւին մէջ հետեւեալ տարօրինակ և անհաւատալի լուրը կը հրատարակէ.

«Լոնտոնէն առնուած լուրերու նայելով Փիլիփինեանց ծերակոյտի ժողովուրդը հետզհետէ փափաք կը զգայ որ Մ. Նահանգները հրաժարին այդ Արշիպեղագոսին վրայ ունեցած իրենց վեհապետական իրաւունքէն և փոխարէնը անոնց թողուն Անթիլեանց անգլիական կղզիները, Այդ կերպով Անգլիա կարենայ տիրել Փիլիփինեանց։ Այդ միջոցով Անգլիոյ կառավարութեան պիտի մատուցուի բազմաստորագիր աղերսագիր մը որուն մէջ քանի մը Ամերիկացիներ ալ կան»։

—Փիլիփինեանց բնիկները միշտ ռազմամթերք ու զէնք կը ստանան ամերիկացի վաճառականներու միջոցաւ։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը այդ առաքումներուն համար պատասխանատու կը բռնէ չինական իշխանութիւնները։ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարը, Բէքինի ամերիկեան դեսպանին միջոցաւ, պաշտօնապէս ծանուցեր է Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդին թէ ասկէ վերջը եթէ չինական երկիրներէն զէնք, ռազմամթերք և պատերազմ արգիլուած նիւթեր ղրկուին Փիլիփինեանց կղզիները, Մ. Նահանգները պատասխանատու պիտի բռնեն չինական կառավարութիւնը, նոյն իսկ եթէ առաքումները չինացի պաշտօնեաներու անհոգութեան և կաշառակերութեան հետեւանքով կատարուին։ Ուաշինկթընի կառավարութեան այս ձեռնարկին պատճառ եղած է Շանկայի մէջ անգլիացի նաւատէրի մը դէմ բացուած դատը թէ ամերիկեան հպատակ մը, Հոնկ-Քոնկի մէջ Փիլիփինեանց ներկայացուցիչներուն անունով, այդ նաւատէրին շոգենաւը զէնք ու ռազմամթերք բեռցուած և Լուսոն կղզին ղրկած է։ Նաւատէրը նախ խոստացած էր թէ անոնք Սինկափուր ցամաք պիտի հանուին և ատոր համար դրամական երաշխաւորութիւն ալ տուած էր, բայց շոգենաւը Սինկափուր չերթալով ուղղակի Լուսոն կղզին հիւսիս-արեւմտեան կողմը գացեր է։ Այդ շոգենաւին նման ուրիշ նաւեր ալ Չինական նաւահանգիստներէն Փիլիփինեանները ուղեւորած են, զէնք, և այլն բեռցած։

ՊԷԼԿՐԱՏԷՆ երկուշաբթի թուականով կը հեռագրեն թէ Քնեզեվիչի դատը յառաջիկայ շաբթու պիտի սկսի։ Պէլկրատի օտար դեսպաններէն մէկ քանին խոստացեր են անձամբ ներկայ գտնուիլ և կամ իրենց թարգմանները ղրկել դատավարութեանց։

ՆԻԿԵՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ընդհանուր ժողովը չորեքշաբթի օրը Լոնտոնի մէջ գումարուելով, նախագահը Սըր Ճ. Կոլտի պարզեր է Ընկերութեան կատարած դերը, յարելով թէ որչափ նպաստած է ընդարձակելու Անգլիոյ ստացուածքները, որոնց վրայ, ըսեր է, ֆրանսական քաղաքականութիւնը միշտ ոտնձգութիւններ կ'ընէ։ Նախագահը յետոյ քննել դրեր է Ընկերութեան ժառանգութիւնը կառավարութեան ծախելու ծրագիրը որ միաձայնութեամբ ընդունուեր է, պայմանաւ որ Ընկերութիւնը առաջուան պէս շարունակէ իր առեւտրական գործառնութիւնները։

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ.—Օսէրվաթորէ Ռոմանօ կ'ըսէ թէ Պապը դանդատեր է կարդինալներուն՝ այն զարգացումին համար զոր բողոքականութիւնը կը ստանայ Իտալիոյ մէջ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ թագաւորը շաբաթ օրը Էքս-Լէ-Պէնէն Քոբէնհակ ուղեւորեր է։

—Կոստանդիանոս իշխանին առաջնորդութեամբ նաւային երեք կամ չորս սպայ Աւստրիա, Անգլիա և Տանիմարքա պիտի ղրկուին՝ իրենց ուսումը կատարելագործելու, այդ տէրութեանց նաւատորմին մէջ ծառայելով։

—Մէսսաժըրիի շոգենաւ մը Պիրէոն տարեր է արագաշարժ նոր թնդանօթներ՝ հելլենական նաւատորմին համար։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ.—Կը հերքուի այն լուրը թէ Սիթի-օվ Բորի անգլիական շոգենաւուր պատճառ եղած ըլլայ Օբորթոյի մէջ ժանտախտ ծագելուն։ Կ'ըսուի թէ այդ շոգենաւը ոչ թէ ուղղակի Պոմպէյէն, այլ Անգլիայէն Օբորթօ հասեր է՝ հնդկական ապրանք և գլխաւորաբար բրինձ բեռցած և թէ Օբորթօ ուղղակի յարաբերութեան մէջ չէ Պոմպէյի հետ։

—Փորթուկալի ներքին գործոց նախարարութիւնը Օբորթօ հրաւիրեց նաւային ու զինուորական բժիշկները որոնք գաղթավայրերու մէջ ժանտախտաւորներ դարմանած են։

—Անգլիացիները Օբորթոյի մէջ տուն մը այրեցին, ուր ժանտախտէ մարդ մը մեռած էր։

—Օբորթոյէն երկաթուղիի կառախումբերուն մեկնումը արգիլուած է։

—Յանձնաժողովներ կազմուած են նպաստ հաւաքելու և բաշխելու համար։

—Տօքթ. Հէյրէնէց որ ռուսական հակաժանտախտային Ընկերութեան նախագահ Օլտէնպուրկի իշխանուհիին նախաձեռնութեամբ Օբորթօ գնաց, 2000 սրուակ շիճուկ պիտի բաժնէ ձրիաբար։ Ռուս կառավարութիւնն ալ պիտի աջակցի շիճուկներուն պատրաստութեանը՝ վարակեալ տեղերուն մէջ։

—Փորթուկալի պաշտօնաթերթը հրատարակեց այն պատիժները որոնց պիտի ենթարկուին ժանտախտի վրայ սխալ լուրեր տուող լրագիրները։

—Օբորթոյի բժիշկները համակարծիք չեն ախտին նկատմամբ։ Ոմանք կը կարծեն թէ սովորական ժանտախտ է՝ Եւրոպայէն դուրս անուղղակի ճամբով ներածուած, և սակայն թեթեւապէս կը ճարակի։ Ուրիշներ ալ կ'ըսեն թէ տեղական մահացու տենդ մըն է, որ ժանտախտի նման կը ճարակի։ Օբորթօ և Լիզպոնա Եւրոպայի ամէնէն վատառողջ քաղաքներն են, ուր մահերու թիւը խիստ շատ է բաղդատմամբ ուրիշ տեղերու։ Կոյուղի չգտնուելուն համար փողոցներուն և տուներու մէջ գարշահոտութիւն մը կը տիրէ, վնասելով բնակիչներուն առողջութեանը։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Ուլայի Բ. աստիճան տրուեցաւ Համազգային Անկելանոցին տնօրէն Զիհա պէյի։ Սալիսէի աստիճան՝ Զիլէ գաւառակին գայմագամ Խօճա Ասաֆ էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ.— «Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան, որ երկրին ու տէրութեան բարօրութիւնը սկսելուն թուականն է, բարեբաստիկ տարեդարձը պիտի տօնուի յառաջիկայ հինգշաբթի, 19 օգոստոս։ Այդ երջանկաբեր օրը Ն. Վեհափառութեան բոլոր հպատակներուն և մասնաւորաբար ծառաներուն համար նուիրական տօն մըն է, Վեհ. Սուլթանը հրամայած է որ շնորհաւորութիւնները նախորդ տարիներու նման Եըլտըզի կայս. պալատան մէջ կատարուին։ Լուսավառութիւններն ալ ըստ առաջնոյն տեղի ունենան։ Վեհ. Սուլթանը արտօնած է նաև որ փափաքողները հրթիռ արձակեն»։

ՍԵՒ ԼԵՌԱՆ իշխանը ու իշխանուհին իրենց որդւոյն՝ Միրքօ իշխանին հետ այսօր մայրաքաղաքս կը ժամանեն։ Նիքօլա իշխանին կը հետեւին արտաքին գործոց նախարար Պ. Վուքովիչ ու կինը. նաև երկու թիկնապահ ու երկու պատուակալ օրիորդ։ Սեւ Լեռան իշխանը ու իշխանուհին թէեւ քանի մը օր առաջ Կ. Պոլիս պիտի հասնէին, սակայն Միրքօ իշխանին հիւանդութիւնը արգելք եղած էր։ Տանիլօ իշխանին ամուսնութենէն ետքը միայն Նիքօլա իշխանը կրցաւ իրականացնել մայրաքաղաքս այցելելու փափաքը։ Իշխանը ու իշխանուհին շաբաթ մը միայն պիտի մնան Կ. Պոլիս։

—Թաղապետութեան Ե. շրջանակին տնօրէն Եուսուֆ պէյ առջի օրը Էմիրկէն երթալով հրահանգներ տուաւ, փողոցներու մաքրութեանը հոգ տանելու համար։

—Երեկ առտու Էմիրկէն գացին կայս. քանի մը խատէմներ որոնք իշխանին հետեւորդ պիտի ըլլան. նաև քանի մը խոհարարներ։

—Կ'ըսուի թէ Միլիցա իշխանուհին, տիկին Վուքովիչ և պատուակալ օրիորդները Սեւ Լեռան ազգային տարազը պիտի կրեն։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ դիմող հիւանդ կիներու և տղոց թիւը աւելցած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ հիւանդանոցին մօտերը փութով մասնաւոր շէնք մը կառուցուի դիմող հիւանդներուն դարմանմանը համար։

ՕՍՄ. ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Կրացիանի էֆ. որ Թիֆլիս կը գտնուի, հրահանգ ստացեր է քննել Կովկասի շրջանակին օսմ. հիւպատոսարանները։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Յունաստանի ամրաշէն զօրքերու հարիւրապետ Իոաննու և ուրիշ երկու սպայ Ալկանիի մէջ, օսմ. սահմանագլուխին վրայ, տեսակցեր են օսմ. սպայակոյտէն երեք սպաներու հետ։ Տեսակցութեան առարկան էր սահմանագծին վերաբերեալ քանի մը խնդիրներու կարգադրութիւնը։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի մայր եկեղեցիին մէջ վաղը առտու, Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ պիտի կատարուին։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպան Քօսթաքի փաշա Անթոբուլօ սեպտեմբերի կէսին Լոնտոն պիտի ուղեւորի. իսկ տիկին Անթոբուլօ ձմեռը հոս պիտի անցընէ։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպանատան գործակատարը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Աղեքսանդրիոյ մէջ երկուշաբթի օրը ժանտախտի դէպք ու մահ չպատահեցաւ։

ՑՈՐԵՆԻ գինը Ամերիկայի մէջ բարձրացեր է։

ՁԷԹԻ գինը վրայ դրած է։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Խտիվին եղբայրը Մուհամմէտ Ալի փաշա Բարիզէն Լոնտոն գացեր է։

—Եգիպտական Աֆաքէ թնդանօթանաւին ընկղմելուն նկատմամբ առնուած վերջին լուրերուն նայելով, արկածը պատահեր է օգոստոս 1ին (Ն. Տ.)։ Աֆաքէ թղթատարական պայուսակներով ընկղմեր է Նեղոսի մէջ։ Նոյն օրը Օմտուրմանի մէջ սաստիկ փոթորիկ մը ծագեր է՝ մահ և աւերում պատճառելով ամէն կողմ։ Աֆաքէ որ այդ միջոցին Օմտուրմանէն 14 մղոն հեռուն կը գտնուէր, փոթորիկին հրշէջային շարժումին մէջ մնալով ընկղմեր է։ Ուղեւորները ժամանակ ունեցեր են Աֆաքէի ետին կապուած նաւերուն մէջ նետուիլ և այդպէս ամէնքն ալ ազատուեր են։ Յաջորդ օրը հարիւր զինուոր ղրկուեր են Աֆաքէն ազատելու, սակայն թնդանօթակիրը ջուրին յատակը իջած էր։

—Եգիպտոսի ծխախոտներու տուրքը յուլիս ամսուն 88,332 ոսկի արտադրած է. անցեալ տարի նոյն ամսուն 93,074 ոսկի էր։ 1898ի յունուարէն մինչեւ յուլիս 31ի ծխախոտի տուրքի հասոյթն էր 617,211 ոսկի, մինչդեռ 1899ին, նոյն ժամանակամիջոցին հասոյթն է 606,748, այսինքն ներկայ տարուան նոյն միջոցին մէջ 10,463 ոսկի պակաս։

—Նեղոսի ջուրերուն աճումը այս տարի սովորականէն վար պիտի ըլլայ։ Այդ պատճառաւ հրահանգ ղրկուած է ամէն կողմ՝ արտերը ոռոգելու համար։ Հունձքերը, մանաւանդ բակլան ու ցորենը հիմակուընէ վտանգուած կը նկատուին։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը 5000 ոսկիի վարկ մը ուզած է ոռոգման և ուրիշ ծախքերու համար։ Նախարարաց Խորհուրդը որոշեր է տալ խնդրուած վարկը։

—Գահիրէի իտալական հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Օտտարտօ Թուզանօ, փոխանակ Պ. Աքթոնի որ Իզմիր փոխադրուած է։

—Բոռ-Սաիտի մէջ, նաւահանգիստէն վեց քիլօմէթր հեռուն, մաքրանոց մը պիտի շինուի՝ 6000 ոսկի ծախքով, որուն կէսը եգիպտական կառավարութիւնը պիտի վճարէ և կէսն ալ Սուէզի ջրանցքին Ընկերութիւնը։ Մաքրանոցը պիտի յատկանայ այն նաւերուն որ քարանթինայի ենթարկուած վիճակի մէջ կ'անցնին ջրանցքէն։

ՄԱԼԹԷՊԷԻ ՀՐԿԻԶԵԱԼՆԵՐՈՒՆ յատուկ տաղաւարներ շինելու համար 48.900 ղրուշի ծախք մը սահմանուած է։ Քաղաքապետութիւնը որոշեց այդ գումարին վրայ յաւելում մը ընելով հրկիզեալներէն իւրաքանչիւրին գետնին վրայ տնակներ շինել։ Այդ մասին հրահանգ խնդրուեցաւ Բ. Դուռնէն։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի քաղաքային ճիւղին վկայականներու և մրցանակներու բաշխման հանդէսը, Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին օրը՝ վաղը՝ պիտի կատարուի։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ տեղեկագրին վրայ, ծովային նախարարութիւնը որոշեց որ Սկիւտարի առջեւ կեցող հրդեհի շոգենաւակներէն մէկը Սմէնիայի բացերը կենայ, որպէս զի ծովեզերեայ տուներ երբ բռնկին, կարելի ըլլայ դիւրութեամբ օգնութիւն հասցնել։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութիւնը որոշեց Ռիւշտիէ վարժարան մը հաստատել Մաքրիգիւղի մէջ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՇՈՒՄՆՈՒԻ մէջ ու շրջակայքը անցեալ հինգշաբթի յորդառատ անձրեւ տեղալով մեծամեծ վնասներու պատճառ եղեր է։ Տուներ ու խանութներ ողողուեր են։ Շրջակայ գիւղերն ալ վնասուած են, սակայն քանակութիւնը տակաւին յայտնի չէ։

Պ. ԹՈՆՃԷՎ, Պուլկարիոյ առեւտրական նախարարը, որ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ Սոֆիա ուղեւորեցաւ։

ՆԱՒՐՆՇԱՀԻՆ զանազան տեսարաններուն լուսանկարները առնուելով կայս. պալատ մատուցուած են։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ. — Կայս. Իրատէ մը արտօնեց գերմանական վարժարանի մը կառուցումը՝ Սամաթիոյ Մերբալոր թաղին մէջ։

ՍԱԳԸԶԻ տուներուն և ծառերուն վրայ երեք տարիէ ի վեր ճարակած հիւանդութիւնը դարմանելու համար մշտական մասնագէտ պաշտօնեայ մը պիտի գտնուի հոն։ Ասոր ամսաթոշակին գումարը հայթայթելու նպատակով երեք տարուան համար տուրք մը պիտի գանձուի կղզիէն արտածուած նարինջներէն, լէմոններէն ու մանտարիններէն։

ՁԿՆԱՐԱՆԻ և աղի վարչութեան համար Դոլմաբահչէի Փալաքաթ Եէրի մէջ գտտին մը գնուելով շէնք մը պիտի կառուցուի։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ. — Այտընի կուսակալութիւնը 5000 օխա ալիւր և 5000 օխա պաքսիմատ պիտի ղրկէ Իզմիրէն ուրիշ նահանգներ ղրկուած խումբ գաղթականներու համար։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ. — Անցեալ ուրբաթ իրիկուն աւարտեցաւ տասերկու օրուան այն պայմանաժամը որով Պոլսոյ քարափներուն վրայ տեղ մը ձգուած էր ապրանքներու ազատ փոխադրութեանը համար։ Մաքսային վերատեսչութիւնը քարափի գործառնութեանց վրայ տեղեկութիւն ուզեց առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն որ պատասխանեց թէ պէտք է Բ. Դրան դիմէ։ Կ՚ըսուի թէ այդ պայմանաժամին վրայ չորս օր ալ աւելցուեր է։

—Պոլսոյ քարափին վրայ ուղեւորներու յատուկ երկու սրահներու շինութիւնը վերջացաւ։ Կը յիշուի թէ մաքսային վերատեսչութիւնը դադրեցնել տուած էր այդ շինութիւնը, յատակագիծերը, և այլն քննելու համար։

—Քարափներու ընկերութիւնը Պոլսոյ քարափներուն վրայ մաքսային պահապան պաշտօնեաներու համար կառուցուելիք տաղաւարներուն տեղը որոշեց։ Մաքսային վերատեսչութիւնն ալ այդ պահապան պաշտօնեաները ընտրելով Բ. Դուռնէն վարի խնդրեց անոնց ամսաթոշակներուն համար։

ՀՐԴԵՀՆԵՐԸ. — Ջանհաս պաշտօնաբանը զանազան միջոցներ որոշած է մայրաքաղաքիս մէջ պատահած հրդեհներու տարածուելուն առաջքը առնելու համար։ Ի մէջ այլոց որոշած է քննել թէ Թաղերու և փողոցներու մէջ Տէրքոսի ջուրի հրդեհի յատուկ որչափ ծորակներ կան և որչա՛փ նորէն հաստատելու է։ Նոյնպէս որոշուեցաւ որ ոստիկանութիւնը ամէն շաբթու քննէ այդ ծորակները և ստուգէ անոնց աւրուած ըլլալը։

ԿԵՂԾ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՆԵՐ. — Սէրվէթ դատական նախարարութեան և Պետական Խորհուրդի նախագահութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ կարգ մը անձերու վրայ, որոնք՝ կ՚ըսէ, կառավարական պաշտօնեաներու երաշխաւոր գտնելու համար սակարկութիւն կ՚ընեն, կեղծ կնիքներով երաշխաւորութեան մուրհակներ կը պատրաստեն և նօտարներուն հետ յարմարելով վաւերացնել կու տան ու կը մատուցանեն ձեռնհաս պաշտօնարանին։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ օգոստոս 8/20 թուականով կը գրեն Մոնիդէօրի թէ Իզմիրի և օտար հրապարակներու մէջ արմտիքներու գիներուն անկումը քաղաքին մէջ գործերու դադարում յառաջ բերեր է։ Հիմակ ամէնէն աւելի բամպակի և սուսամի ուշադրութիւն կ՚ըլլայ։ Այս վերջինը բաւական առատ է և լաւ պայմաններու մէջ աճած։ Բամպակն ալ լաւ վիճակի մէջ է. միայն գոյնը քիչ մը աւրուած է, վերջին անձրեւներուն հետեւանքով, սակայն շատ կարեւոր պարագայ մը չէ ատիկայ։

—Ատանայի քաղաքին մէջ ժամանակէ մը ի վեր գողութեան դէպքեր կը պատահին։ Վերջերս վաճառական մը բոլոր հագուստները ու գոհարեղէնները գողցեր են։ Ուրիշի մըն ալ ամբողջ կարասիները տարեր են։ Երրորդի մը [illegible] կալելով, սնտուկները կոտրտեր և մեծարժէք նիւթեր յափշտակեր են։ Բազմաթիւ ընտանիքներ ամառանոց գացած ըլլալով, գողերը կ՚օգտուին անոնց բացակայութենէն։ Կը պատմուի թէ գողերու խումբը ընտանիքով և լապտերով տեղ մը երթալու պատրուակով կը կատարէ իր գիշերային այցելութիւնները։ Ատանայի մէջ դրամանենգերու խումբ մըն ալ կայ։ Ոստիկանութիւնը քանի մը հոգի ձերբակալած է իբրեւ կասկածելի, սակայն յայտնի չէ որ բուն իսկ դրամանենգը գտնուա՞ծ է թէ ոչ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Նաւարշաւին առջի գիշերը քանի մը չարագործներ այցելեր են Մեծ Կղզիի առջեւ կեցած զբօսական առագաստանաւերը։ Պ. Մաքնամարա՝ Օսմ. Պանքային պաշտօնեաներէն Պ. Մորթոնի առագաստանաւին մէջ հիւրընկալուած էր։ Առտուն երբ արթնցաւ, տեսաւ թէ բոլոր հագուստները և ոսկի ժամացոյցը գողցուած են։ Կ՚ըսուի թէ Մեծ Կղզիի ոստիկանութիւնը ձերբակալած է չարագործները, բացի մէկէն։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ. — Առջի օրը Մաքրիգիւղէն Սիրքէճի գացող կառախումբին մէջ Մանուկ անուն մարդ մը յանկարծամահ եղաւ։ Տոքթ. Իւլէմճեան վակոնին մէջ անոր քովը գտնուելով, հարկ եղած դարմանները ըրաւ, սակայն օգուտ չունեցաւ։ Ուրիշ բժիշկներ ալ բերուեցան որոնք մեռած ըլլալը միայն հաստատեցին։ Մարմինը Սամաթիոյ Հայոց եկեղեցին տարուեցաւ,

ԱԶԴ

Կեդրոնական Նախակրթարանի Ղալաթիոյ

Ղալաթիոյ Կեդրոնական Նախակրթարանի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ ներկայ օգոստոս ամսոյ 23ին երկուշաբթի օր։

Ուստի, Նոր աշակերտ արձանագրել տալ փափաքող ծնողք կամ պաշտպանք կը հրաւիրուին մինչեւ նոյն թուականը ներկայանալ վարժարանիս Տեսչութեան, միասին բերելով իրենց զաւակաց պատուաստի պաշտօնական վկայականը։

11 Օգոստոս 1899

Ղալաթիա 427 4—4

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը սա վերջին երեք օրերուն մէջ երեք անգամ քարոզ խօսած է, կիրակի և երէկ առաւօտ Մայր եկեղեցին, ուր պատարագեց (Վարդավառ), և երկուշաբթի օրն՚ալ Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցին՚ուր նախագահեց Ալէքսանեան Սրբազանի յուղարկաւորութեան հանդէսին, այսօր հանգիստ կ՚առնէ իր տանը մէջ։

Ն. Ամենապատուութիւնը վաղն առաւօտ կանուխ Մայր եկեղեցի պիտի երթայ, Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ կատարելի գոհաբանական արարողութեան նախագահելու՝ հրաւիրուած եպիսկոպոսական դասէն։

Ինչպէս ծանուցուեցաւ Պատրիարքարանի Պաշտօնական Յայտարարութեամբ, գոհաբանական արարողութիւնը պիտի սկսի ժամ 3ին։

—Ս. Պատրիարք Հօր մէկ յանձնարարութեան համաձայն, Կեսարիոյ առաջնորդ Պալեան Տ. Տրդատ եպիսկոպոս Գոնիա երթալով, տեսակցութիւն մը ունեցած է կուսակալին հետ և արդիւնքը տեղեկագրած է Պատրիարքարան։ Յայտնի է թէ Պատրիարքարանը մտադիր է Գոնիան առաջնորդական առանձին վիճակի մը վերածել։

—Զէյթունի Որբանոցին խնամակալութիւնը՝ Որբանոցի մասին ընդհանուր տեղեկագիր մը ղրկած է Պատրիարքարան, յայտնելով թէ որբերուն թիւը աւելցած է և խնդրելով որ միջոցներ ի գործ դրուին ուրիշ որբանոց մըն ալ բացուելու համար։

—Էլլիւթանի Թաղ. Խորհուրդը խնդրած է Պատրիարքարանէ որ քաղաքին մէջ աղջկանց վարժարան մը բացուելու համար անհրաժեշտ տնօրինութիւն մը ըլլայ Պատրիարքարանէն։

—Զարասնձակի առաջն. տեղապահ Տ. Մակար վարդապետ Ս. Միւռոն և եկեղեցական մատեան խնդրած է Պատրիարքարանէ։

—Պատրիարքարանի հիւրամեծար կարգուած է Տ. Մատթէոս վարդապետ Աճէմեան՝ Տ. Գինէլ Մ. Վ.ի տեղ որ Ճանիկի առաջն. տեղապահ կարգուելէն առաջ կը վարէր այդ պաշտօնը։

—Սղերդի առաջն. փոխանորդ Տ. Փաւէն վարդապետ՝ Սղերդի և գիւղօրէից մէջ վարժարաններու վերաբացման մասին տեղեկագիր մը ղրկած է Պատրիարքարան։

—Բանկալթիի և Մաքրիգիւղի եկեղեցիներուն մէջ վերջերս պատահած գողութեանց մասին, Պատրիարքարանէ եղած յանձնարարութեան համաձայն՝ Բերայի և Մաքրիգիւղի Թաղ. Խորհուրդները գողօնները ցուցակագրած և ղրկած են Պատրիարքարան։

—Զէնոբ ալէյ Մէրամէքճեան, որ երկու տարիէ ի վեր Եգիպտոս կը գտնուէր և իբր վեց ամիս առաջ ալ տեղւոյն Թաղ. ժողովին ատենապետ ընտրուած էր, մայրաքաղաքս վերադարձած է։

—Ազգ. Վարչութեան կողմէ Տ. Բաբգէն Մ. վարդապետին յանձնուած պաշտօնին տիտղոսն է «Ընդհ. Վանահայր-Առաջն. Տեղապահ Մուշի», և ոչ թէ «փոխ-վանահայր» ինչպէս գրուած է սխալմամբ։

ՅՈՎԱԿԻՄ ԷՖ. ՖԷՆԷՐՃԵԱՆ

Հեռագրական ցաւալի լուր մը կը հասնի մեզ Դաւրէժէն, Յովակիմ էֆ. Ֆէնէրճեան որ բաւական տարիներէ ի վեր Պարսկաստան փոխադրուած էր՝ ուր կը շարունակէր իր վաճառականական գործառնութիւնները՝ այս երկուշաբթի օր մեռեր է։ Վաթսուն տարեկանի մօտ էր. կը թողու երեք զաւակ, մէկը մանչ՝ որ այստեղ վարժարան կը յաճախէ, և երկուքը աղջիկ՝ որոնք իր քով կը գտնուին, Դաւրէժ։

Հանգուցեալը ծանօթ դէմք մըն էր Պոլսոյ մէջ, ոչ միայն առեւտրական հրապարակին վրայ, այլ նաեւ ազգ. շրջանակներուն մէջ ուր սիրուած և յարգուած էր մանաւանդ Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին նուիրած անձնուէր աշխատութիւններովը։ Բաւական տարիներ վարած է Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին ատենապետութիւնը և օգտակար մասնակցութիւն մը ունեցած է նաեւ Գումգաբուի չորս Թաղերու Ազգատախնամին վարչութեան մէջ. բայց իր հոգածութեան գլխաւոր առարկան Ազգ. Հիւանդանոցն էր որուն Հոգաբարձութեան անդամ և ատենադպիր եղած է հինգ տարի շարունակ, 1883էն մինչեւ 1888։ Ֆէնէրճեան էֆէնտին սրտով փարած էր իր հոգաբարձու պաշտօնին, որուն կը նուիրէր իր ժամանակին ու յոգնութեանց կարեւոր մէկ մասը. գրեթէ ամէն օր անձամբ կ՚այցելէր այդ հաստատութիւնը, մինչեւ Եէտի Գուլէ երթալով, մօտէն հսկելու համար մատակարարութեան ու խնամածութեան գործերուն։ Հիւանդանոցին ի նպաստ կատարուած հանգանակութիւններուն արդիւնաւորմանը եռանդուն աշխատող մըն էր, պտտելով Շուկային մէջ, վաճառատուները, խանութները, ինքն ալ մասնակցելով ամէն բարենպաստ հանգանակութեանց։

Բարի, անձնուէր և արդիւնաւոր Հոգաբարձու մը յիշատակը թողուցած է Հիւանդանոցին մէջ։

Դաւրէժ երթալէն ի վեր ալ, կը պատմեն, ամէն առթիւ օգտակար եղած է աղքատ գաղթականներուն ու կարօտեալներուն։

Իր մահը անկեղծ ցաւ պիտի պատճառէ բոլոր զինքը ճանչցողներուն։

Թութաթլեան և Հարենց ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը

ԼԵՒՈՆ ԷՖ. ԹՈՒԹԱԹԼԵԱՆԻ

որ կնքեց իր մահկանացուն յետ կարճատեւ հիւանդութեան։

Կը խնդրուի բոլոր ազգականներէն ու բարեկամներէն ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին որ տեղի պիտի ունենայ վաղը, հինգշաբթի (19 օգոստոս) ժամը 3½ին (Ը. Թ) Օրթագիւղի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյն մէջ, ուր արդէն փոխադրուած է վաղամեռիկ երիտասարդին մարմինը։

Օրթագիւղ, 18 օգոստ.

ԹՂԹԱԲԵՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Օգոստոս 27 ի թերթէն

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ Խորհրդարանը ստուար մեծամասնութեամբ ընդուներ է ուժանակի խնդրին համար կազմուած յանձնաժողովին տեղեկագիրը որ կառաջարկէ պահպանել ուժանակի Ընկերութեան հետ կնքուած դաշնագրութիւնները, պայմանով որ իւրաքանչիւր տուփին վաճառման գինէն 10 շիլին զեղչուի և կառավարութիւնը 7 շիլին 6 փէնսի տուրք մը առնէ ամէն մէկ տուփէն։ Խորհրդարանը որոշեր է հրաւիրել կառավարութիւնը որ շուտով գործադրէ նոր ծրագիրը։

—Լոնտոնէն ուրբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Թրանսվալի կառավարութեան պատասխանը քանի մը օրէն պիտի հրատարակուի, որովհետեւ բրիտանական կառավարութիւնը տակաւին կը բանակցի Թրանսվալի հետ։ Գաղթային նախարար Պ. Չէմպըրլէն նորէն Հայպըրի ամարոցը վերադարձաւ։

—Անգլիոյ կառավարութիւնը նոր Կապոյտ Տետրակ մը հրատարակեց Թրանսվալի գործերուն վրայ։ Կը պարունակէ Պ. Չէմպըրլէնի և Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի միջեւ փոխանակուած հեռագիրները որոնք արդէն ծանօթ են։

—Բարեյուսոյ Գլուխէն կը հեռագրեն թէ Նախարարապետը նոյն օրը ծանուցեր է Խորհրդարանին որ նկատողութեան առնելով Բարեյուսոյ գլուխին և Օրանժի անկախ պետութեան խաղաղական յարաբերութիւնները, չի կրնար ընդդիմանալ Օրանժի յատուկ ռազմամթերքներուն Բարեյուսոյ Գլուխէն անցնելուն, որովհետեւ հարուած մը պիտի ըլլայ երկու երկիրներուն միջեւ կնքուած պայմանադրութեան։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Բէքինէն կը հեռագրեն թէ չինացի այն պատուիրակները որոնք Ճափոն ղրկուած էին՝ Չինու և Ճափոնի մէջ դաշնակցութիւն մը կնքելու մասին բանակցելու, ետ դարձեր են, առանց բան մը յաջողցնելու։ Այդ դաշնակցութեան գաղափարը ունեցած է Նինկ Իւլանը, բայց հիմակուհիմա չի յուսացուիր որ իրականանայ։

ՓԻԼԻՓՊԵԱՆՆԵՐԸ. — Մանիլայէն Քանատա հասած աւստրալիացի լրագրապետ մը յայտարարեր է թէ ամերիկեան գրաքննութիւնը այնչափ խիստ է որ թղթակիցները չեն կրնար լուրեր հրատարակել Փիլիփպեանց ճշմարիտ կացութեանը վրայ։ Ամերիկեան զինուորները չեն համարձակիր Մանիլայէն դուրս ելլելու։ Պաշտօնական լուրերու հակառակ, ստոյգ չէ այն լուրը թէ ամերիկեան զինուորներու համար պարենաւորման կեդրոններ հաստատուած ըլլան։ Փիլիփպեանց նուաճումը այն ատեն կարելի է երբ աւելի ընդարձակ պայմաններու մէջ ճակատամարտեր կատարուին, որոնք անհաշուելի միլիոններ ծախսելու պատճառ պիտի ըլլան։

—Քանթօնի (Չին) Մ. Նահանգաց ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պէտլոն պաշտօնանկ եղած ու ետ կանչուած է, Փիլիփպեանց բռնիկներուն հետ յարաբերութիւն ունեցած ըլլալու ամբաստանութեամբ։

—Պ. Մաք Քինլի տասներկու հազար հոգիի ներկայութեանը ճառ մը խօսելով և Փիլիփպեանց խնդրին ակնարկելով ըսեր է.

«Ամերիկեան դրօշը պէտք է մնայ հոն ուր դրուած է. պէտք է մնայ հոն ոչ թէ իբրեւ նշան բռնակալութեան և հարստահարութեան, այլ իբրեւ նշան մարդասիրութեան։ Ինչ որ դրօշը ըրաւ մեզի, Ամերիկացիներուս, նոյնը պիտի ընէ այն ժողովուրդներուն որոնք պատերազմի բաղդին բերումով մեր պաշտպանութեանը տակ կը գտնուին։»

ՀԱՊԵՇԱՍՏԱՆ. — Թայմզ կ՚իմանայ թէ Մէնէլիք տրամադիր չերեւար համակերպելու՝ Հապէշաստանի սահմանագլուխը ուսումնասիրող անգլիացի և իտալացի պատուիրակներուն եզրակացութեանց, եթէ ասոնք չհամապատասխանեն հին պաշտօնագիրներուն։

ՏԱՐԱՊԱՅՄԱՆ ՋԵՐՄՈՒԹԻՒՆ. — Լոնտոնէն ուրբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն.

«Այսօր դարուս ամէնէն տաք օրն էր Լոնտոնի համար։ Ջերմաչափը շուքի մէջ 35 աստիճան ցոյց կու տար և արեւի մէջ 55։ Անգլիոյ մայրաքաղաքը ցաւագին տեսարան մը կը պարզէր այսօր։ Ձիերը դժգոյակիղ գետին կ՚իյնային։ Հանրակառքերը շատ կամաց կ՚երթային արկածի պատճառ չըլլալու համար։ Շարժուն հիւանդանոցներ հաստատուած էին, ուր կը տարուէին արեւահարիկ բռնուած բազմաթիւ ծերեր ու կիներ։ Այս իրիկուն երկու հարիւր հոգի կային արեւահարիկ բռնուած որոնց տասը մեռան։ Կին մը խոշոր մեծղի մը խայթուածքէն զոհ գնաց։»

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ՎԵՐԱԴԱՏՈՒՄԸ
ՌԷՆԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

ՌԷՆ, 29 օգոստոս — Նիստը բացուեցաւ ժամը 6ը 15 անցած։ Գնդապետ Քօտրիէ որ տեղեկութեանց դիւանին մէջ Սանտէր գնդապետին կը փոխանորդէր, յայտարարեց թէ Հանրի ընդունեցաւ Պօրտրօն ու զայն յանձնեց Սանտէր գնդապետին, ինքը անձամբ անոր կտորները իրար փակցնելէ ետքը։ Ըսաւ թէ Տրէյֆիւսի խնդրէն շատ առաջ վաւերաթուղթեր կը գողցուէին սպայակոյտէն և թէ «Սա սրիկայ Տ...ը» թուղթը Տրէյֆիւսի խնդրէն առաջ իսկ երբ հիմ բռնուեցաւ քանի մը սպաներու վրայ հսկողութիւն կատարելու համար. այդ միջոցին Տրէյֆիւսի վրայ բնաւ չէր կասկածուեր։ «Գնդապետ Սանտէր, ըսաւ վկան, ինծի գանգատ յայտնած է Տրէյֆիւսի ընտանիքին կողմէ իրեն եղած դիմումներուն վրայ, բայց բնաւ չէ ըսած թէ զինքը կաշառել փորձած են։ Դատէն ետքը լուր տարածուեցաւ թէ Հանրիի վկայութիւնը զէշ ազդեցութիւն մը յառաջ բերած էր։ Կըրզոն երեւցած էր այդ վկայութիւնը և գոց սորվուած։ Միեւնոյնը ըսուեցաւ նաեւ դիւանապետ Կրիպըլէնի վկայութեան համար։ Ամէն մարդ գիտեր թէ Տրէյֆիւս բնաւ խոստովանութիւն չէր ըրած և թէ իր վրայ ծանրացող ամբաստանութիւնը Պօրտրոյին վրայ հաստատուած էր։ Բայց դատէն ետքը դրոյց կը շրջէր թէ զինուորական ատեանին թուղթեր հաղորդուած էին՝ առանց Տրէյֆիւսի և իր փաստաբանին ցուցնելու։»

Գնդապետ Քօտրիէ շարունակելով իր վկայութիւնը՝ Տրէյֆիւսի կարծեցեալ խոստովանութեանց անցաւ և ըսաւ թէ անհիմն է Տրէյֆիւսի վերագրուած սա խօսքը. «Եթէ թուղթեր յանձնեցի՝ աւելի կարեւորներ ստանալու համար էր։» Ըսաւ թէ տեղեկութեանց դիւան մը գաղտնիքներ կը գնէ բայց չի փոխանակեր բնաւ։ Գնդապետը՝ վերջացնելով ըսաւ թէ այսօր բոլորովին համոզուած է Տրէյֆիւսի անմեղութեան. «Հակահրէական մըն եմ ըսաւ, բայց անկարող եմ անմեղ հրեայ մը ամբաստանելու։» (Շարժումներ։)

Պ. տը Ֆրէսինէ կանչուելով, Պ. Լապօրի բացատրութիւններ պահանջեց անկէ սա յայտարարութեան վրայ՝ զոր հաստատած էր զօրավար Մէռսիէ, և որուն համեմատ իբր թէ 35 միլիոն ֆրանքի գումար մը Գերմանիայէն Ֆրանսա անցուած ըլլար Տրէյֆիւսի դատին վերաքննութեան աշխատող սէնտիքան նպաստաւորելու համար։ Պ. տը Ֆրէսինէ պատասխանեց թէ օր մը՝ զօրավար Եամէնի հետ խօսած պահուն ըսած է միայն թէ օտար մամուլին յօդուածները մեծ մասամբ կը պատճառեն ֆրանսական բանակին, բայց բնաւ այդ տեսակ գումարի մը մասին ակնարկութիւն չէ ըրած։

Պ. Լապօրիի մէկ հարցման պատասխանելով, Պ. տը Ֆրէսինէ ըսաւ թէ ինքը կը հաւատայ թէ ֆրանսական մամուլը կաշառք չէ ընդունած և իր խղճին ու համոզման թելադրութեանց հետեւած է միշտ։ Աւելցուց թէ մեծ համարում մը ունի վերադատումի խնդիրը առաջին անգամ յուզողին՝ ծերակուտական Պ. Շէյրէր-Քէսթնէրի ուղղամտութեան վրայ։

Ցետոյ լսուեցան Պ. Պ. Կալլի և Պէլօմ, որոնք կրկնեցին վճռաբեկ ատեանին առջեւ իրենց ըրած յայտարարութիւնները։ Պ. Պէլօմ յայտարարեց թէ ինքը չէ խառնուած Տրէյֆիւսի ու Բիքարի խնդիրներուն և թէ միմիայն Էսթերհազիի երկու դատերուն խառնուած է։ Պնդեց իր երկու տեղեկագիրներուն եզրակացութեանց վրայ և վերջացուց ըսելով թէ Էսթերհազիի գիրէն բազմաթիւ բառեր քաղէք եղած են պօրտրոյին մէջ։

ԲԱՐԻԶ, 29 օգոստոս. — Ընդհանուր դատախազութեան կողմէ Էքլէռ լրագրին դէմ բացուած քննութեան հետեւանքով, Փըթի Ժուռնալի Նախկին խմբագիր Պ. Լիսամօ՝ որ Հանրիի շինած «Սա սրիկայ Տ...ը» կեղծ թուղթը Էքլէռի յանձնած էր, ձերբակալուեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈԼԷՃ
ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Սոյն հաստատութիւնը պիտի բացուի սեպտեմբեր 19ին, երեքշաբթի։ Կ՚ակընկալուի որ գիշերօթիկ աշակերտուհիները ներկայ պիտի գտնուին Գոլէճին մէջ սեպտեմբեր 18ին, երկուշաբթի։ Աւելի տեղեկութիւններ կարելի է ընդունիլ դիմելով Գոլէճին՝ Իւսկիւտար, կամ նամակով առ տնօրէնուհին խնամով Պայպլ Հաուզի, Ստամպոլ։

435 2—20

ԱԶԴ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Օսմ. Բախօրիէ փոխառութիւն 4 առ 100

4 առ 100 Բախօրիէ օսմ. պարտաթուղթ ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1899 սեպտ. 1/13էն սկսեալ, թիւ 18 կտրոնին վճարումը (որուն պայմանաժամն է) ինչպէս նաեւ նոյն փոխառութեան օգոստ. 1/13ի վիճակահանութենէն ելած պարտաթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ կիշէներուն մէջ առտուան ժամ 10էն մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամ 2½ (Ը. Ե.), ամէն օր՝ բաց ի կիրակիէ, և ուրբաթ օրերն ալ ժամ 10էն կէս օր։ Պայմանաժամին նախապէս լրացած կտրոնները ինչպէս նաեւ նախորդ վիճակահանութիւններէն ելած պարտաթուղթերը պէտք է ներկայացուին նոյն օրերը, նոյն ժամերուն։ Կտրոններուն և պարտաթուղթերուն փոխարէն, պօրտրօններուն հետ մէկտեղ, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի որ վճարուելու համար պէտք է ներկայացուի, 10 օր ետքը, Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ Սնտուկին։

* * *

Օսմ. փոփոխուած (Քօնվէրթի)
Փոխառութիւն 4 առ 100

Օսմ. 4 առ 100 փոփոխուած փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ սեպտ. 1/13էն սկսեալ, թիւ 32 կտրոնին վճարումը (որուն պայմանաժամն է) պիտի կատարուի Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ կիշէներուն մէջ, առտուան ժամ 10էն մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամ 2½ (Ը. Ե.), ամէն օր՝ բաց ի կիրակիէ, և ուրբաթ օրերն ալ ժամ 10էն կէս օր։ Պայմանաժամին նախապէս լրացած կտրոնները պէտք է ներկայացուին նոյն օրերը, նոյն ժամերուն։ Կտրոններուն փոխարէն, պօրտրոններով մէկտեղ, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի որ 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուի Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ Սնտուկին, վճարուելու համար։

* * *

4 առ 100 Օսմանիյէ փոխառութիւն

1890ի 4 առ 100 Օսմանիյէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ սեպտեմբեր 1/13էն սկսեալ, թիւ 19 կտրոնին վճարումը, որուն պայմանաժամն է, ինչպէս նաեւ օգոստ. 1/13ի վիճակահանութենէն ելած նոյն փոխառութեան պարտաթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիշէներուն մէջ, առտուան ժամ 10էն մինչեւ 2½ յետ միջօրէի, ամէն օր՝ բացի կիրակիէ, ուրբաթ օրերն ալ ժամ 10էն կէս օր։ Պայմանաժամին նախապէս լրացած կտրոնները ինչպէս նաեւ նախորդ վիճակահանութիւններէն ելած պարտաթուղթերը պէտք է ներկայացուին նոյն օրերը, նոյն ժամերուն։ Կտրոններուն և պարտաթուղթերուն փոխարէն, պօրտրոններուն հետ մէկտեղ, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի որ 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուի Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ Սնտուկին, վճարուելու համար։ 3—10

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	17
Ամէնէն բարձր գին	»	25	17½
Ամէնէն վար գին	»	25	15
Ռումէլիի Երկաթ. գոց.	Ֆր.	123	37½
Ամէնէն բարձր գին	»	123	50
Ամէնէն վար գին	»	123	12½

ԲԱՑՈՒՄ 18 Օգոստ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	14½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	122	75
Օսմանիյէ		425	—
Ռէժի		308	—
Օսմ. Պանքա		13	20
Քրէտի Ժէնէրալ Օթօմ.		2	32
Երկրագործական Պանքա		7	—
Սօս. Օթ. Շանմ է Վալքօռ	Ա. Ո.	3	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	15
Թրամուէյ բաժնեթ.		645	—
» Ժուիսանս		240	—
» պարտաթ.	Ֆր.	486	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	300	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	482	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	109	35
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	05
Քրիմից	»	51	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	30
Մէճիտիէ	»	99	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 29 Օգոստոս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	25
) գոց.	»	23	25
» » » Բ.	.	47	60
» » » Դ.	»	26	80
Օսմանիյէ	»	425	—
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	123	50
Օսմ. Ռէժի	»	308	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	565	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	100	35
Քրէտի Լիոնէ	»	955	—
Պանք տը Բարի	»	——	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	92	25
Սպանիական արտաքին	»	59	30
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	258
Դրամազեղչ	»	03	

ՊԷՐԼԻՆ, 29 Օգոստ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	123	80
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	265

ՍԳՈԴԻ ՄՈՐԻՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ 1888
Ըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.
Պարոնայք Սգոդ եւ Պօուն,
Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորիւ ձկան իւղն իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ուշակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

Պայպըլ Հաուզի հրատարակութիւնները կարդալ Դ-րդ երես։

ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿՕԹԻԿ
Իւսկիւտար
24րդ տարեշրջան

Վարժարանիս վերաբացումը տեղի կ՚ունենայ յառաջիկայ սեպտեմբեր 1, չորեքշաբթի օր, և դասերը կը սկսին յաջորդ չորեքշաբթի, սեպտեմբեր 8։

Կարգափոխութեան համար վերաքննութիւնք պիտի կատարուին սեպտ. 6 և 7, երկուշաբթի և երեքշաբթի օրերը։

Կարելի է տեսնել տնօրէնը դպրոցին մէջ ամէն ուրբաթ և կիրակի օրեր, մինչեւ սեպտեմբեր 1, իսկ անկէ յետոյ ամէն օր։

429 Հիմնադիր-Տնօրէն
Ռ. Յ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
Իւսկիւտար, 11 օգոստոս 2—10

ԱԶԴ
Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Օսմ. Հանրային պարտքին թոշակաւոր հասոյթներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի աշակերտներուն թէ այդ հաստատութեան վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ 1899 սեպտեմբեր 10/22ի շաբաթ օրը, և թէ դասախօսութիւնները պիտի սկսին նոյն օրն իսկ։ Հետեւաբար կը հրաւիրէ առաջին և երկրորդ կարգերու աշակերտները որ յիշեալ թուականին ներկայ գտնուին Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանը։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
20 յուլիս, 1 օգոստ. 1899
6—16

Ղալաթիա Խավեար խան թիւ 46

Սոյն վաճառատան մէջ, Անգլիական համբաւաւոր գործարաններու արտադրութիւնը եղող և մասնաւորապէս աշնան եղանակին յատուկ այլ և այլ զգեստեղինաց համար՝ տոկուն, ճաշակաւոր և զուտ բրդէ ընտիր կերպասներ, (շայագ և փասօնէ ևլն) կը վաճառուին խիստ չափաւոր գիներով։

3 օգոստոս 1899 Ղալաթիա
421 5—6

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852ին

Կենսական դրասենակ ընկերութեան Անգլիա «Լանքաշիր Էնսիւրանս Պուիլտինկս Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչէսթէր։

Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ » » 1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ, կարասիք, վաճառականական ապրանք, ևլն, ևլն, ամենանպաստաւոր պայմաններով և սակերով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները զորս կ՚ընծայէ կեանքեր ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ
Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեան։

Մէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՊՕՆՏ ՍԷԼԻԷՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Պիւյիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
20—104

ՈՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին
1828
L'UNION
DE PARIS
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան դրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սէմօն էֆ. Քօյումճեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Միհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Թաշտապուրուն
Խան, Օսմ. Պանքային դէմ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տրք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաատամնաւոր ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. ցաւով փխտած և բռնացած [illegible] պայմանաւ։

Նորաձեւ եզանակաւ, նուրբ, ճոշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, գեղեցիկ [illegible] [illegible], ծամելու, և [illegible] խրախճութեան [illegible]։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ Թրքահրապուրիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ց. Գ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաղղիացիք կրնան գիմել [illegible], Թիւ 1 [illegible] ։

ԱԶԴ

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

1315 տարւոյ սեպտեմբեր ամսը մօտենալուն, որ ոգելից ըմպելիներու վաճառատեղիներու տուրքին երկրորդ վճարման թուականն է, Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ շահագրգռուողներուն որոնք հաստատուած են թէ՛ Կ. Պոլիս և թէ՛ շրջակաները, թէ պարտաւոր են ոգելից ըմպելիներու յատուկ կանոնագրին 14րդ յօդուածին համաձայն անձամբ ներկայանալ օգոստոս ամսուան մէջ, ոգելից ըմպելիներու տեսչութեան, Կ. Պոլիս, կանոնական արտօնագիրը ստանալու համար։ Միանգամայն կը ծանուցուի թէ յիշեալ տեսչութիւնը սկսած է, այսօրուընէ սկսեալ, տուրքերը հաւաքել և թէզքէրէները յանձնել։ Անոնք որ չներկայանան մինչեւ սեպտ. 1, օրէնքին տրամադրած տուգանքներուն պիտի ենթարկուին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս, 29 յուլիս 2—12

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենաճին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամապէս փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կըպատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ առաւելին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ առնուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՌԻ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քէնէլ-Պասաւիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] Լիվերպուլ և Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Գամբրիա	4531
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	2574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Աւրանիա	7268	Ալփա	2393
Փավօնիա	5587	Սարագօսա	2168
Սէֆալօնիա	5517	Թարիֆա	2240
Գալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1890
Ալճէրօ	2113	Մորոքքօ	1855
Բէտօր	1876	Քամբանիա	12950
Ճէրբուրկ	1814	Լուքանիա	12950
Գադալօնիա	4845		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Բէնսլինս, Լիվրբուլէն Պոլսոյ նաւահանգիստը կը սպասուի դէպի սեպտեմբեր 3 (Ն. Տ.)

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ԺՈԼԻ գործակալս

Thomas C. Joly

Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլի և Արեւելքի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Ճէֆֆրեզիան	3500
Քեսդրիան	10500	Արգօժիլ	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2800
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գօսդօնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը դրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար [illegible] առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏՆԷ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1

Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլի, Գօրքայի, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անուպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյպըը	3000	Օսայրիս	2250
Քէօնօբուս	3000	Թէբա	2250
Ֆարօս	3000	Մէֆիսօ	2000
Օսմանլի	2600	Պաստրինէ	1500
Թարքօմին	2500	Մոլլէռ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.

Ուիթոլ խան

ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և անոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21, 22

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իւօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սքրաֆս),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԲԵԿՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Ներածողներ ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դիտօ	1497	Հօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Դօնկօ	2906	Կրօտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրբօ	1735
Արբօսդօ	2377	Ֆիտօ	4211	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Քասանօ	1822	Ֆօմինօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սմէրօ	1200
Գօրօտինօ	1284	Ֆուրօ	2253	Հօրադիօ	3300	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրօդօ	1976	Ֆրասօ	1713	Հումպէր	593	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Ֆինամօ	504	Իւկօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Գրֆֆալօ	4431	Ֆարրօ	2464	Ժասօ	5540	Օթհօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Հիմերատօ	1529	Ժիւնօ	1080	Օթէլլօ	4033	Թօրքիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1481	Ֆլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուռպինօ	2439
Գամէօ	1244	Ժիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասգօ	1914
Գաղօ	1094	Ֆինլենտօ	1323	Քօլինօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1239
Ջիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	549	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2336
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսգօ	4582	Լէբանդօ	2272	Ռինալտօ	1663	Ուէտօ	1850
Գիօ	2387	Ֆալիէրօ	3080	Լիվօրնօ	1843	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4233	Գրանտօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1739		

Իպօ շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղղեւորած է։

Բլայօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ուղղակի Պոլիս գալու համար և ամսոյս 30ին հոս կ'սպասուի։

Բոռնէլօ շոգենաւը, նաւապետ Կրէյամ, ընդհանուր վաճառքով կը բեռնաւորի և սպետ. Ցին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլսոյ համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՑ ԷՆՑ ՐԻՋՕ

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւմէջ խան, Ղալաթիա

ՊԱՅՊԼ ՀԱՈՒՍԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեկնութիւն Նոր Կտակարանի, երեք հատոր, երես 2221, գին 60 դահ.։

Բառարան Սբ. Գրոց, երես 635, 20 դահ.։

ԹԻԹ ԼԷՎԻՍ, (Հայ. և հայատառ Թրք.) երես 223, 4 դահ.։

Քրիստոնէական Նկարագիր (Հայ. և հայատառ և յունատառ Թրք.) երես 283, 6 դահ.։

Բնական Աշխարհագրութիւն (Հայ. և հայատառ Թրք.) ձեռագիր և պատկերազարդ, երես 120, 20 դահ.։

Կենդանաբանութիւն (Հայ. և հայատառ Թրք.) երկհատոր, 5 դահ.։

Բնական Աստուածաբանութիւն (Հայ. հայատառ և յունատառ Թրք.), երես 196, 3½ դահ.։

Բեհաուզի բառգիրք (Թուրքերէնէ Անգղ.), երես 2224. 270 դահ.։

Բեհաուզի բառգիրք (Անգղիերէնէ Թրք.), երես 827, 100 դահ.։

Կը ծախուին Պայպլ-Հաուսի գրատան Աչը Միհէնճիլար Եօգուշու, Պոլիս։ 173

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 17 29 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Դշ. 18 30 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Յաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։

Եշ. 19 31 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Եշ. 19 31 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։

Ուր. 20 1 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 58

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը
(.0 Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմըն
Ցակոբեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի Հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամաքատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաքօխ
Մարբուճճըլար, Չարշըը խան, Թիւ 21 194

Լ'ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Ջիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռօտոլֆ Հօհօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօհօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլոմօն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէօտոր Բոնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քոմիսէր

Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՓՈՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1899 Մայիս 20էն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ

11 —	Միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օ. Թ. պշկ.	20
11 —	Ենիմ. մէզպ. պէօյբ. Թրպ. ենք. սԹն. պօյճ. պիտի հաղորդակցի	43
11 45	Գօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ.	34
11 45	Ենմ. մէզպ. պէօյբ. քրճպ. Թրպ. ենք. միրկ. պիտի հաղորդակցի	46
12 30	Մրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ.	18
11 55	Պէօք. պէյգ. բշպճ. ենք. գնկ. Ր.Ա.հիս. գնտ. վանք. չնկ. պէյլ. գզկ. Սկտ.	44
12 30	Ենմ. մէզպ. պէօյբ. Թրպ. ենք. սԹէն. պօյճ. պիտի հաղորդակցի պշկ.	40
12 45	Ր.Ա. զվզ. ենմ. մէզ. պէօյբ. Թրպ. պէյգ. բշպ. չպզ. գնկ. Ա. հիս. գնտ. պշկ.	17
1 15	Գօյճ. ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պէշ.	20
1 30	Եսմ. մզր. պէյքտ. Թրպ. ենք. էմրկ. պշկ.	21
2 15	Էմրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ.	33
2 03	Ր. Ա. զվք. ենմ. մզր. պէյքտ. Թրպ. ենք. սԹէն. պօյճ.	43
3 10	Գօյճ. Ր. Հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ.	18
2 42	Պէյզք. պէյգ. բշպ. չիպ. Ա. հիս. գնտ. պշկ.	46
4 —	Միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ.	21
4 —	Ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սԹն. պօյճ.	40
4 40	Գօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ.	33
5 30	Ենմ. մզրպ. պէյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. օրԹ. պէշկ.	45
6 30	Պէյզ. ենք. զանլ. միրկՐ. Ա. հիս. զանտլ. պէպ. արնվ. չէնկ. պէյլ. Դուզկ. սկիւտ.	20
6 45	Ր. Ա. զավ. ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. ենք սԹէն. պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. Գրչ. օրԹ. պէշկ.	23
7 30	Ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. պյզ. բշպ. ենք. գնկ. Ա. հիս. գնտլ. վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ.	34
8 36	Ր. Ա. զավ. ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. պէյզ բշպճ. չպք. զանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ.	17
9 —	Ենմ. մզրպ. պյքտ. Թրպ. ենիք. սԹէն. միրկ. Ր. հիս. պէպ արն օրԹ պէշկ	18
10 —	Ենիմ. մէզար. պէօյբ. Թարապ. ենք. պօյաճ. ր. հիսար պէշիք։	44
10 35	Միրկ. պօյճ. պէպ. արն. գրչ. օրԹ.	46
11 —	Ենմ. մէզր. պէյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. Ր. հիս. արն. պէշկ։	21

Ասիական եզերքէն Կամուրջ

10 45	Պէյզ. Ա. հիս. գնտլ. վանք. չէնկ. պէյլ. գզկ. սկիւտ.	45
11 15	Պէյզ. փշպճ. չպքլ. զանլ. Ա. հիս. հետեւեալ շոգենաւին պիտի հաղորդակցի	21
11 45	Ա. հիս. գնտ. վնիք. Չնկ. պէյլ. Գզկ. պշկ.	33
12 15	Պէյզ. բշպճ. ենիք. զանլ. Ր. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ։	44
1 30	Պէյզ Փշպճ Չպքլ Զալլ ա Հիս պէշկ։	17
2 —	Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ.	45
3 15	Չնկլ. պէյլ. գզկն. սկիւտ։	17
3 —	Պէյզ. փշպճ. չպքլ. զանլ. Ա. հիս. գնտ. պշկ։	46
3 30	Ա. հիս. գնտլ. վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ։	34
4 30	Պէյզ. փշպ. չպքլ. գնլ. Ա. հիս. ծնտ. սկ.	44
5 —	Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գզկ. պշկ.	43
6 30	Պէյզ. ենիք. զանլ. միրկ. Ր. Ա. Հիս. գնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. գզկ. սկիտ։	20
8 —	Պէյզ. փշպ. ենիք. զանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չէնկլ. պէյլ. գզկ. պէշկ։	31
9 15	Պէյզ. փշպ. չպքլ. զանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ։	17
10 10	Ա հիսարէն ուղղակի կամուրջ։	45
10 30	Պէյզ. ենիք. զանլ. Ա. հիս. զանտ. չնկլ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ.	33
11 10	Վանիգիւղէն ուղղակի կամուրջ։	34

Կամուրջէն Եւրոպական եզերք

11 45	Պէշկ. օրԹ. գրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։	21
12 20	պէշկ. օրԹ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ.	20
12 45	պէշկ. միրկ. սԹէն. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Ր. Ա. զավար։	43
1 15	ՕրԹ. գրչշ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ։	33
1 20	Սկիտ. Ա. հիս. գնլճ. չպքլ. փշպճ. պէյզ. պյքտ։	46
2 05	պէշ. օրԹ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. պօյճ։	18
2 30	Պշկ. պյճ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզր. ենիմ։	40
3 15	ՕրԹ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ։	21
3 35	Սկիտ. գզկն. օրԹ. պէյլ. չնկլ. արնվ. գնտլ. Ա. Ր. Հիս. գնլճ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյզ. Թրպ. պյքտ. մզր. ենմ. Ր. Ա. զվք։	23
3 30	Պէշկ. օրԹ. գրչշ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ։	33
4 —	պէշկ. միրկ. սԹէն. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ։	45
4 45	պշկ. գզկ. պէյլ. չնկլ. արնվ. պէպ. գնտ. Ա. Ր. Հիս. գնլճ. սԹէն. ենք. փշպ. պէյզ։	20
6 —	պէշկ. օրԹ. գրչշ. արն. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենմ.	34
6 30	Իսկ. քուզկ. պէյլէր. չէնկէլ. քանտ. ա. հիսար քանլճ. ռէնիք. պէյքօզ. պէօյ. մէզպ. եէնիմ. ր. ա. զավազ	17
7 —	պէշկ. օրԹք. գրչշ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սԹէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։	18
8 30	պշկ. օրԹ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։	44
9 15	Պէպ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ։	21
9 40	պշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ	46
10 05	միրկ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Ր. Ա. զավզ։	40
10 20	պէշկ. գնտլ. Ա. հիս. զանլ. չպքլ. փշպճ. պէյզ. մզրպ. Ր. Ա. զավզ։	43
10 35	Պէշկ. օրԹ. գրչշ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ա. Ր. հիս. զանլ. միրկ. ենիք. փշպճ. պէյզ։	23
10 55	Պէպ. Ր. հիս. պօյճ. սԹէն. ենիք. Թրպ. գիրճպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։	17
11 20	պէշկ. օրԹ. գրչշ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. ենիք։	18
11 45	Ենիք. Թրապ. պէյքտ. մէզրպ. ենիմ։	46
12 —	Պէպ. Ր. հիս. պօյաճ. սԹէն. ենիք։	33
12 —	պէշկ. օրԹ. գրչշ. արնվ. Ր. Հ. ենիք։	34

Կամուրջէն ասիական եզերք

1 —	Պէշկ. գզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս։	45
1 20	Սկիտ. ա. հիս. զանլ. չպք. փշպ. պէյզ. պէյքտ։	46
2 35	Սկիտ. գզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս։	34
3 —	պշկ. Ր. հիս. զանլ. չպքլ. փշպ. պէյզ։	44
2 45	Կամուրջէն ուղղակի Չէնկէլ քէօյ։	17
3 35	Սկիւտ. գզկն. օրԹ. պէյլ. չէնկ. արնվ. գնտլ. ա. ր. հիս. զանլ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյզ. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենմ Ր. ա. զավ։	23
4 20	ուղղակի վանիք ա հիսար։	43
4 45	պէշ. գզկն. պէյլ. չնկ. արնվ. պէպ. գնտլ. ա. Ր. հիս. զանլ. սԹէն. ենիք. փշպ. պէյզ։	20
6 30	Սկիտ. գզկ. պէյլ. չնկ. գնտլ. ա. հիս. գնլ. ենիք. պէյզ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Ր. ա. զվզ	17
8 45	պէշ. գզկ. պէյլ. չէնկ. վնիք. գնտլ. ա. հիս. զանլ. չպզ. փշպճ. պէյզզ։	33
9 25	Սկիտ. գզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. գնտլ. ա. հիս.	45
10 20	պէշկ. գնտլ. ա. հիս. զանլճ. չպզլ. փշպճ. պէյզ. մզրպ. ր. ա. զավզ։	43
10 25	պէշզ. գզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք։	34
10 35	պէշկ. օրԹ. գրչշմ. արնվ. պէպ. գնտլ. ր. ա. հիս. զանլ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյզ։	23
11 1[illegible]	պէշ. պէյլ. չէնկ. վնիք. ա. հիս. փշպ. պյզ։	45
11 40	սկտ. գնտ. ա. հիս. գնլ. չպզ. փշպ. պյզ. պյքտ	44
11 55	պշկ. գզկն, պէյլ. չէնկ. վնիք. գնտ. ա. հիս։	20

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (26)

ՕՒՄՕՆ ՊՈՒՊԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Ը

ԱՅՐԻՆ

«Բայց այսօր իմ այդ զգացումներս մասամբ փոխուած են. դուք ապգականն էք մարդու մը՝ զոր մեծ գորովով սիրեցի և որուն վրայ միշտ պիտի ողբամ։ Այս պատճառաւ չեմ ուզեր կենզ դժբաղդութեան մէջ ձգել և յուսահատութեան մղել։ Երիտասարդ էք դեռ ու կորովի, կ'ուզէ՞ք որ գործ մը գտնելու համար օգնեմ ձեզի։

Մէլքիօր նորէն սուր ու երկար նայուածք մը ուղղեց կոմսուհիին։

—Տիկի՛ն բսաւ խուլ ձայնով մը, կը տեսնեմ որ համոզուեցաք թէ պէտք է համաձայնիլ այսպէս շատ... յանկարծական կերպով մեռնող մարդու մը եղբօրորդիին հետ։

Ամէնէն ծանր կասկածն էր՝ զոր Մէլքիօր կը յայտնէր։

Եւ սակայն կոմսուհին չսպաւորուեցաւ։

—Կը կրկնեմ, բսաւ, չեմ ուզեր անօգնական թողուլ իմ ողբացեալ ամուսնիս եղբօրորդին։

—Ուրեմն կրնա՞ք ինծի 50,000 ֆրանք փոխ տալ։

Կոմսուհին՝ որ միշտ իր պաղարիւնութիւնը կը պահէր, պատասխանեց.

—Պ. տիւ Ռածօ՛, չպիտի մերժէի այդ գումարը եթէ երբեք ունենայի։

—Յիսուն հազար ֆրանք չունի՞ք։

—Այո՛. տրամադրելի չունիմ...։ Իմ հողերս շահ մը չեն բերեր ինծի և ագարակապաններս բնաւ վճարում չեն ըներ։ Աղտոտ շահագիտութեանց զոհ գացի, Ձեզ բսեր որ կործանեցայ...։ Շնորհիւ Աստուծոյ դեռ այդ վիճակին չեմ հասած։ Կը խոստովանիմ միայն թէ նեղութեան մէջ եմ և թէ ինչ որ ազատութիւն կարծած են, պարզ ու անհրաժեշտ խնայասիրութիւն մըն էր միայն՝ զոր պարտաւոր էի ընելու։ Այս վայրկեանիս՝ եթէ երբեք ուզէի 50,000 ֆրանք ունենալ, պէտք պիտի ըլլար փոխառութեան դիմելու։

—Լաւ, ապգականուհիս, չեմ պնդեր։ Բայց ան ատեն ի՞նչ է ձեր ինծի առաջարկած գործը. 1200 ֆրանք ամսականով պաշտօ՞ն մը արդեօք։

—Սիրով պիտի օգնեմ ձեզի որպէս զի կարենաք յարմար գործ մը գտնել, բան մը որ ձեզի համար շատ դժուար պիտի ըլլայ, մինչեւ այսօր անցուցած կեանքերնուդ պատճառաւ։ Եւ անշուշտ կը զգաք թէ աւելի մեծ բան մըն է իմ կողմէս. ինծի այնչափ ծանր խօսքեր ըրիք, ու կը տեսնէք որ դեռ օգտակար ըլլալ կ'ուզեմ ձեզի։

—Կը հասկնամ տիկին. բայց աւելի լաւ ու շատ վարպետութեամբ շարժած կ'ըլլայիք, գործը կիսատ չներկայացնելով։

—Լա՛ւ, կ'ուզէք որ կտրուկ ըլլամ, անանկ չէ՞...։ Պիտի ըսեմ ուրեմն ձեզի որ արժանի չէք դուք իմ օգնութեանս. կը մերժեմ ո՛ և է կերպով ձեռնտուութիւն ընել ձեզի։

Տիւ Ռածօ. բառ մը անգամ չարտասանեց։

Ոտքի ելաւ ու խանարհաբար բարեւելէ ետքը մեկնեցաւ դղեակէն՝ սիրտը սեւ խորհուրդներով ալեկոծ...։

Թ

ԼԱ ՊԷԼԷԹԻ ՏԱՆ ՄԷՋ

Պէրթ Մէյլան՝ արթնցած ատեն ինքզինքը մինակ գտած էր Լա Պէլէթի տան մէջ։

Իսկոյն յիշեց գլխուն եկածը և սկսաւ գոչել։

Լա Պէլէթ հասաւ անմիջապէս։

Պէրթ բացատրութիւններ խնդրեց անկէ, ու տեսնելով որ անիկա խուսափողական պատասխաններ կու տայ, ըսաւ թէ անպատճառ դուրս ելլել կ'ուզէր այդ տունէն, ինչ որ ալ ըլլար։

Մինչեւ անգամ Նախատեց տանտիրուհին։

Լա Պէլէթ բնաւ զգածուած չէր երեւար այդ բարկութեան պոռթկումէն։

Ընդհակառակը, շատ հանդարտ ձայնով մըն էր որ ըսաւ.

—Սիրելի աղջիկս, կ'ուզէ՞ք քիչ մը գլխ մոտիկ ընել։

—Խօսեցէ՛ք, տիկին։

—Ձեր դժբաղդ մայրը խենթեցած է մեծ վիշտի մը հետեւանքով՝ որուն առիթ տուած է ձեր հօրը խորհրդաւոր կորուստը։

—Գիտեմ ատիկա, տիկին։ Կը կարծեն թէ հայրս սպաննուած է գէշ երեւոյթով մարդու մը կողմէ՝ որ Բարիզ վերադարձած պահուն իրեն կ'ընկերանար։

—Այդ կէտին վրայ բնաւ որոշ բան մը չգիտցուեցաւ։ Այսօր յուսահատած են մարդասպանին հետքը գտնելէ։ Գալով ձեր մօրը, կը կրնեմ որ խենթեցած է։

—Բայց այն անձը՝ որ զիս հոս առաջնորդեց, ըսաւ թէ մայրս ալ խենթ չէր և թէ զայն բռնի կերպով կը պահէին գտնուած տեղը։

(Շարունակելի)